JURNALUL® S.F.

Nr. 36 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

Alexei PANSHIN

Alexandru MIRONOV

Dan PETRESCU

Ted REYNOLDS

Ovidiu TUDORAN

Dan NINOIU

Pompilian TOFILESCU

JURNALUL SF este înscris în catalogul presei interne la poziţia 2128.

Primul săptămînal de cultură SF din România

Telex intern

Premiile revistei ASIMOV'S SF MAGAZINE

Publicaţii SF româneşti în Quebec

Banda desenată SF

Imaginile virtuale în cotidian

Videomania

Zilele SF POZITRONIC

Întrucît „Zilele Sigma" nu au mai avut loc renăscutul cenaclu buzoian „Pozitronic" din cadrul **Asociaţiei pentru Arte şi Ştiinţe Prospective „Geneze'**, a hotărît reluarea temei propuse: „Relaţiile trecute şi viitoare dintre paranormal şi SF" şi organizarea celei de a treia ediţii a festivalului „Zilele Pozitronic" în perioada 24-26 septembrie. Fiecare cenaclu va putea participa cu o delegaţie de trei membri cărora li se vor deconta drumul, cazarea şi masa. Confirmările ferme de participare se vor face la adresa redacţiei „Jurnalul SF" sau Oficiul poştal 1, CP 24, 5100, Buzău, în scris sau telefonic: 3127135 sau 097-420115 (Gabriel Vîslan) pînă la 15 septembrie inclusiv. Preluarea participanţilor se va face din gara Buzău cel mai tîrziu la ora 15.00. Iată şi programul manifestării:

Vineri, 24 septembrie

15.00 – Preluarea invitaţiilor din gara Buzău.

16.00 – Cazarea invitaţilor în tabăra de la Monteoru.

18.30 – Cina

20.00 – Deschiderea oficială.

– Prezentarea cenaclului „Pozitronic";

– Discotecă.

Sîmbătă, 25 septembrie

9.00 – Micul dejun

10.30 - 14.00 – Referate şi comunicări pe tema anunţată;

– Discuţii şi experimente cu un bioenergetician.

14.30 - 16.00 – Prînzul

16.00 - 17.00 – Vernisajul expoziţiei de grafică.

17.00 – 19.15 – Dialoguri interdisciplinare cu invitaţii din domeniile cercetării OZN, CNI, ştiinţe de frontieră.

19.30 - 20.30 – Cina

21.00 – Conferinţă Florin Munteanu despre Ştiinţa Complexităţii;

– „De la Shambala la Divinitate: 7 ani apocaliptici" – discuţii cu invitatul Ioan Ţugui;

– Coctail literar, decernarea premiilor concursului de proză,

Duminică, 26 septembrie

– Micul dejun;

– Cafenea literară;

– Bîrfe;

10.30 – Lansarea de carte

– SF-ul în atenţia mijloacelor mass-media – întîlnire de gradul N; invitaţi presa, Tv, radio, edituri.

13.00 – Închiderea oficială.

Cel puţin un membru al delegaţiei trebuie să susţină un referat a cărui durată să nu depăşească 10 minute. Orice persoană care va susţine un referat va beneficia de aceleaşi gratuităţi.

Taxa de participare este de 2.000 lei pentru editori, 1.500 pentru salariaţi, 1.000 pentru studenţi şi 500 pentru şomeri. Lucrările pentru Concursurile de literatură, maxim 15 pagini dactilo, vor fi trimise pe adresa JSF pînă la data de 15 septembrie.

Şedinţa ARSFan

Pe 4 septembrie va avea loc în Sala Auditorium a Casei Universitarilor din Timişoara o întîlnire a Delegaţiei permanente a ARSFan. Ordinea de zi a şedinţei cuprinde:

a) Programul de desfăşurare a Reuniunii Anuale ARSFan;

b) Stabilirea Comitetului Naţional pentru organizarea euRocon-ului;

c) Noi propuneri pentru programul euRocon '94;

d) Discutarea cuprinsului buletinului informativ Progress Report nr. 2

Publicaţii SF româneşti în Québec

Christian Martin, animatorul fanzinului „Temps tôt" (publicarea în acesta a unor povestiri aparţinînd lui Horia Aramă şi Victor Cilinca a fost semnalată în nr. 14 şi 27) care apare în provincia canadiană Québec, găseşte spaţiu în ultimul număr, 25, din iulie a.c., pentru prezentarea cîtorva publicaţii româneşti. Şi începe cu două numere din... „Jurnalul S.F.". Urmează revistele timişorene de benzi desenate (şi science fiction) „Strip-Top", „Alpo şi Tim" şi albumul **Escală pe Tobra** al lui Viorel Pîrligras, premiat la RomCom. Totul la rubrica de cronici-recenzii **Temps Paralléles.** Sperînd în păstrarea şi lărgirea acestor interferenţe, nu ne rămîne decît să spunem un simplu:

Merci, Christian Martin!

Florin Leodor DĂNILĂ ✍

Premiile cititorilor revistelor ASIMOV'S SF MAGAZINE şi ANALOG SF AND FACT pentru texte publicate în cursul anului 1992

Cîştigătorii premiilor acordate de cititorii lui ASIMOV's:

– NOVELLA – CLEON THE EMPEROR de Isaac Asimov la egalitate cu BARNACLE BILL THE SPACER de Lucius Shepard

– NOVELETTE: THE NUTCRACKER COUP de Janet Kagan

– SHORT STORY: EVEN THE QUEEN de Connie Willis

– POEM: A ROBOT'S FAREWELL TO THE MASTER de Ace G. Pilkington.

– COVER (copertă): Bob Eggleton

– INTERIOR (grafică pt. interiorul revistei): Gary Freeman

Cîştigătorul premiilor acordate de cititorii lui ANALOG:

– NOVELLA/NOVELETTE: POLES APART de G. David Nordley

– SHORT STORY: LOVE, DAD de Jeffrey D. Kooistra

– FACT ARTICLE (articol despre un „fapt" de ştiinţă): THE DEMONS UNDER HAWAII de Geffrey A. Landis.

– COVER: Bob Eggleton

Dan POPESCU ✍

News

Premiile Homer Sînt acordate de CompuServe's SF & F. Forum, pentru texte publicate în anul precedent. Cîştigătorii celei de a treia ediţii, din acest an, sînt:

– Far - Seer de Robert J. Sawyer la categoria BEST NOVEL (cel mai bun roman). Celelalte pretendente la premiu au fost EXILE de Michael P. Kube - McDowell, METAPHASE de Vonda N. McIntyre, MINING THE OORT de Frederik Pohl şi ORACLE de Mike Resinck.

– PROTECTION de Maureen F. McHygh la categoria BEST NOVELLA (cea mai bună nuvelă). Celelalte pretendente au fost CLEON THE EMPEROR de Isaac Asimov, STOPPING AT SLOWYEAR de Frederick Pohl şi SEEING de Andrew Weiner.

– SONG OF A DRY RIVER de Mike Resnick la categoria BEST NOUVELETTE (cea mai bună nuveletă). Celelalte pretendente au fost TRUE FACES de Pat Cadigan, SUPPOSE THEY GAVE A PEACE de Susan Schwartz, THEBES OF THE HYNDRED GATES de Robert Silverberg şi NAUGHT AGAIN de John E. Stith.

– BLACK ICE de Barbara Delaplace la categoria BEST SHORT STORY (cea mai bună povestire). Celelalte pretendente au fost IN MEMORIAM de Poul Anderson, STEELCOLLAR WORKER de Vonda N. McIntyre, LOTUS AND THE SPEAR de Mike Resnick şi DANNY GOES TO MARS de Pamela Sargent

Anunţ

Reamintim fanilor, rugămintea domnului Alexandru MIRONOV de a trimite scrisori pe adresa Televiziunii pentru mărirea spaţiului de emisie alocat emisiunii „Ştiinţă şi imaginaţie".

JURNALUL S.F.®

Editat de: INTACT

CORPORAŢIA INTACT PENTRU CULTURĂ ŞI ARTĂ

Colectivul de redacţie:

Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*, Număr realizat de: Ionuţ BĂNUŢĂ, Mihai Dan PAVELESCU, Dan POPESCU, Florin Leodor DĂNILĂ *(Redactori)*

Adresa redacţiei:

Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1, Bucureşti tel. 3.12.71.35; fax. 3.12.99.44

ALEXEI PANSHIN

O duminică în Neptun

Eu şi Ben Wiseman am fost primii oameni care au aterizat pe Neptun, dar el nu mai vorbeşte cu mine. Credea că l-am trădat.

Faptul că am fost angajaţi la baza Triton, o ocazie nesperată pentru mine, însemna pentru el trecerea pe linie moartă. Viitorul meu îmi părea nesfîrşit, pe cînd el întrezărea deja limitele destinului său. Perspectivele sale se îngustau şi de aceea îşi dorea cu disperare recunoaşterea eforturilor lui.

Era tipul de om care se entuziasmează brusc şi din nimic. Nu ştia aproape nimic despre biologie, dar avînd o grămadă de timp să se zgîiască la bulgărele verde, care era imaginea planetei Neptun pe cerul nostru, îi veni ideea că ar exista viaţă pe acea planetă şi căpătă convingerea că dacă ar dovedi acest lucru ar obţine automat un loc sigur în biblioteca de referinţă. Teoria lui se baza pe faptul că se descoperise deja viaţa pe Luna noastră, pe Venus şi Marte, pe Jupiter, Saturn şi Uranus şi chiar pe Ganymede. Nu pe Mercur – prea mic, prea aproape, prea fierbinte. Nu pe Pluton – prea mic, prea departe, prea rece. Dar sorţii îi erau favorabili, iar lista de nume la care urma să se alăture în curînd numele său era destul de scurtă pentru a-i da senzaţia că va fi o persoană aparte.

„Viaţa este insistentă", spune el. „Viaţa este persistentă." M-a abordat pe mine pentru că nu avea pe altcineva. Era un om foarte dificil. La vîrsta de treizeci şi cinci de ani încă nu descoperise legile de bază ale vieţii sociale. Cînd întîlnea pe cineva pentru prima oară se ataşa de el prea tare, prea repde. După aceea considera trădare orice atitudine în afara devotamentului total faţă de persoana sa. Cu cît atitudinea celuilalt era mai prietenoasă, cu atît se simţea el mai rănit cînd – inevitabil – era trădat. Nu avea nici un fel de prieteni, desigur.

Eu l-am trădat încă de la începutul relaţiei noastre, lucru de care n-am fost conştient pînă cînd nu mi l-a adus chiar el la cunoştinţă. După aceea a devenit rigid şi suspicios, dar de vreme ce nu-mi descoperise alt defect decît obişnuita lipsă de omenie, şi de vreme ce personalul de pe Triton era doar de douăzeci de persoane, se hotărî să vorbească cu mine. Eu în orice caz, eram dornic să-i vorbesc şi nerăbdător să-l ascult.

Triton, principalul satelit al lui Neptun, este o bază sigură. Este aproape cel mai mare satelit natural din sistemul solar şi e cu puţin mai mare decît Mercur. Este ultimul adăpost din sistemul solar confortabil pentru om şi, în mod evident, amplasamentul ideal pentru o bază principală.

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTAER
Director tehnic:
Eustatiu BĂLAN
Reclamă, publicitate, difuzare:
Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66
Tehnoredactare computerizată:
Antonela IVAN
Corectură:
Cristina CURDUMAN- ANGHEL
Montaj offset:
Mariana SEBE, Gabriela BACALU, Daniel STĂNICĂ
„Jurnalul SF este înscris în catalogul presei interne la poziţia 2128. Abonamente se pot contracta prin toate O.P. din ţară, prin filialele RODIPET S.A.
Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor şef:
Marius TUCĂ

O dată ce a fost terminată operaţiunea Springboard şi prima noastră navă spaţială şi-a luat zborul spre un nou pămînt al făgăduinţei, pe baza Triton au încetat toate activităţile. Noi, cei douăzeci din personalul bazei rămăseserăm acolo doar pentru întreţinere şi supraveghere. Unii dintre noi, printre care şi eu, eram acolo pentru că eram tineri străluciţi, cu perspective. Alţii, ca şi Ben Wiseman, erau acolo pentru că nimeni nu-i mai voia.

Dar în general, era mare plictiseală. Întreţinerea e plicticoasă. Supravegherea e plicticoasă. Chiar şi cerul era anost. Se putea vedea planeta Neptun, mare şi verde. Se zărea şi Uranus, dacă îl căutai cu atenţie. Dar Soarele era doar o flacără îndepărtată, sclipind palid în noapte, iar planetele interioare sînt imposibil de văzut. Te simţi foarte singur acolo sus.

Mă interesa ideea lui Ben. Mike Marshall, conducătorul nostru, îmi lăsase libertatea de a alege şi, pentru că eram plictisit, eram interesat de orice proiect care ne-ar fi dat o ocupaţie în zilele de duminică.

Aşa că am spus: „Ben, asta-i o idee grozavă. Dar ar fi o problemă. Nu avem echipamentul necesar pentru o astfel de expediţie. Şi ştii şi cît de strîns e bugetul. Ce aş putea să-i cer lui Mike?"

„Nu-i ceri nimic lui Mike."

„Ei bine, s-ar putea să fiu nevoit să-i cer lui Mike. Şi el ar putea cere mai departe. Dar nu înseamnă că vom şi căpăta ceea ce ne trebuie."

„Dar e mult mai simplu", zise Ben. „Batiscaful Uranus este încă pe Titania. E vechi, desigur, dar nu într-atît încît să nu poată fi folosit aici. Cele două planete sînt practic gemene. Batiscaful ar putea fi adus aici aproape pe degeaba. Cred că tu l-ai putea rechiziţiona prin departamentul nostru."

Ăsta era Ben. Un tip foarte ciudat. Cred că-şi închipuia că pot rechiziţiona discret batiscaful care fusese folosit pentru a testa atmosfera-ocean a planetei Uranus, pur şi simplu fără a-l informa pe Mike. După care el şi cu mine urma să ne strecurăm la fel de discret spre Neptun, în week-end. Dacă ar fi putut obţine şi folosi maşinăria aceea de unul singur, sînt sigur că ar fi preferat s-o facă.

„Dacă echipamentul mai e pe Titania, e posibil să-l putem obţine". „Am să-l rog pe Mike mîine, cînd preluăm operaţiunile departamentului".

„Nu-l ruga pe Mike".

„Ascultă, Ben. Dacă vrei să aibă loc această expediţie, trebuie să fie informat Mike. Nu se poate altfel. Ştii prea bine."

„Nu" spuse el. „Las-o baltă. Îmi pare rău că am deschis subiectul".

Ben era avar cu ideile sale. Dacă treceau prin prea multe mîini îşi pierdeau farmecul pentru el. Asta era o idee bună, sau cel puţin aşa mi se părea, dar el prefera s-o lase baltă decît să implice şi restul micii noastre colonii.

Am vorbit cu Mike a doua zi. Alt tip ciudat. Cu ceva timp în urmă s-ar putea să fi condus, dar acum nu-i mai păsa prea mult. Pasa cît de multe răspunderi putea pe umerii altora. Era imprevizibil. Luă cunoştinţă de proiectul nostru fără prea mare interes.

„Cui îi pasă dacă se descoperă viaţă pe Neptun? Ştim deja că în lumile amoniac-metan poate exista viaţă, dar nici una din formele de viaţă descoperite nu au prezentat alt interes decît cel al noutăţii".

„Adevărat, dar crezi că pe mine mă interesează să mai găsim încă o varietate ciudată de meduze? Ceea ce mă interesează este că ne va da tuturor ceva constructiv de făcut. Ceva care ne-ar putea amuza."

„Crezi c-ar mai fi cineva interesat de proiectul ăsta?" întrebă Mike. „Cîte aterizări în premieră au fost pînă acum? Cu totul, trebuie să fi fost vreo cincizeci sau şaizeci. Cine le mai ţine minte? Cui îi mai pasă?"

„Întrebarea nu-i dacă ar mai interesa pe cineva", am spus. „Proiectul nu-i pentru ceilalţi. Mike, în fiecare dimineaţă creierul meu e tot mai amorţit. Am nevoie de o ocupaţie."

Ne-am mai ciondănit puţin, dar pînă la urmă Mike a fost de acord să verifice dacă batiscaful era disponibil. Batiscaful s-a dovedit a fi disponibil şi a sosit la Triton după vreo şapte luni. Asta nu era chiar aşa de mult. Tot n-aveam altceva de făcut. Tot nu puteam pleca nicăieri.

Ben, desigur, era înnebunit de furie, cel mai tare din cauza mea. Îi furasem ideea. Îi distrusesem ideea. Îi trădasem încrederea. Stricasem totul.

„E ultima dată cînd îţi mai spun ceva" zicea el. Ca şi cînd mi-ar mai fi spus ceva şi altădată.

Proiectul s-a dovedit a fi mai plin de succes decît anticipasem. Nu aveam altceva de făcut decît să ţinem legătura cu nava spaţială, ceea ce făceam riguros, şi să păstrăm ordinea într-o casă mare şi goală, ceea ce făceam mai puţin riguros. Nu că i-ar fi păsat cuiva.

Totuşi, după sosirea batiscafului programele au început să fie luate în seamă. Oamenii doreau să se facă observaţi. Era mai puţin praf pe la colţuri, mai puţină mizerie pe oameni. Boli uşoare se vindecau spectaculos. Creierul meu nu mai era amorţit. Pînă şi Mike a început să dea semne de interes.

Ben era nehotărît dacă să participe sau nu. Uneori lucra şi uneori nu. Nu mai avea sentimentul că aventura îi aparţine, dar nici nu se putea hotărî să stea deoparte. Aşa că pînă la urmă şi el a sfîrşit prin a se implica.

Toţi ceilalţi erau foarte implicaţi. Era multă treabă. Batiscaful avea nevoie de o revizie generală. Asta luă o grămadă de timp. Şi cînd terminarăm erau perspective ca încă şi mai mult timp, luni şi luni de zile, să fim ocupaţi cu cercetările.

Ca toate celelalte planete exterioare, cu excepţia lui Pluton care este o lună prost amplasată, Neptun este un gigant gazos. Cîndva se credea că sub atmosfera sa există un nucleu de stînci îngheţate. Adevărul este că nu are suprafaţă solidă. Este numai atmosferă, o mare verde de hidrogen, heliu, metan şi amoniu. Are nori şi furtuni de zăpadă, dar nici o palmă de teren solid. Seamănă cu oceanele Pămîntului, iar vehiculul pe care intenţionam să-l folosim la explorări era o încrucişare fantastică între un dirijabil şi un batiscaf. Neptun nu era chiar o grădină accesibilă, sigură şi confortabilă, dar era mai puţin periculos decît adîncimile ostile ale oceanelor pămîntene cu incredibilele lor presiuni.

Planeta era doar la doi paşi de Triton, mai aproape decît e Luna faţă de Pămînt. Batiscaful putea ajunge la Neptun prin forţa sa proprie, dar n-ar fi putut învinge forţa gravitaţională a planetei la întoarcere. Prin urmare ne-am hotărît să folosim o navă-mamă care să ducă batiscaful şi apoi să-l recupereze. Într-un fel îmi părea rău, pentru că ideea unui balon cu hidrogen plutind prin spaţiu mi se părea amuzantă.

În curînd am fost gata să facem prima încercare. Întrebarea era acum cine să fie primii doi exploratori. Trebuiau aleşi după grad? Trebuiau aleşi după cantitatea muncii depuse? Trebuiau trasi la sorţi? Fiecare metodă avea adepţii ei. În general, ne străduiam să fim politicoşi, dar tot s-a iscat o bătaie între Arlo Harlow, care muncise foarte mult, şi Sperry Donner, care era comandant secund, bătaie care s-a sfîrşit

cînd amîndoi au descoperit că nu erau foarte dotaţi pentru acest sport.

Pînă la urma Mike a fost cel care a rezolvat problema. La prima călătorie urmau să meargă Ben şi cu mine, pentru că a noastră fusese ideea. Următorii vor fi selectaţi în ordine alfabetică. Mi-a spus mai tîrziu că intenţionase să selecteze în ordine strict alfabetică, dar asta ar fi însemnat ca Ben să meargă în ultimul schimb, ceea ce ar fi fost o problemă, şi să meargă cu Roy Wilimczyk, ceea ce ar fi fost altă problemă.

„Mi s-a părut cea mai bună soluţie" a spus el. „Dacă cineva se poate descurca cu el, atunci tu eşti acela."

„Mulţumesc" am răspuns, iar el a înţeles că nu eram sincer.

Ben a fost de-a dreptul simpatic în săptămîna aceea – cît de simpatic putea el fi. Asta însemna că patruzeci la sută din timp era nesuferit de lăudăros, în loc să fie că de obicei, nesuferit de plîngăcios. Catadicsise chiar să mă ierte.

În sfîrşit, într-o duminică senină şi însorită pe cît puteau fi zilele pe Triton, patru dintre noi porniră spre marea minge pufoasă şi verde care acoperea o bună bucată din cerul nostru. Ben şi cu mine n-am aşteptat să ne apropiem prea tare. Cu mult înainte ca nava-mamă să se fi înscris pe orbită noi eram deja închişi în cabina batiscafului care era pregătit în capsula de lansare.

Eu pilotam maşinăria. Ben supraveghea echipamentul automat care urma să înregistreze rezultatele întîlnirii noastre cu misterioasa planetă.

Nu am fost scufundaţi că în oceanele Pămîntului. Am fost împroşcaţi în afară ca o sămînţă de pepene. Am fost împinşi în atmosfera planetei şi nu vedeam nimic. Eram cu mîna pe comanda manuală, dar n-a fost nevoie s-o folosesc. Propulsoarele îşi făceau datoria. Capsula de lansare s-a desprins automat.

Apoi au început să ne funcţioneze farurile; eram în adîncimile bulgărelui verde. Nu avea deloc consistenţă. Se simţeau curenţi sau vîrtejuri, cum vreţi să le spuneţi. Luminile noastre scotoceau înainte. Uneori puteam vedea pe distanţe considerabile – metri întregi. Adesea vedeam doar la cîteva zeci de centimetri. Noroc că aveam ochii suplimentari ai radarelor care priveau de jur împrejur, dar nu vedeau nimic cu excepţia unei furtuni de zăpadă pe care am ocolit-o. Ceilalţi senzori ascultau sunetele planetei, îi luau temperatura şi pulsul. Temperatura era foarte, foarte scăzută. Pulsul îi era lent, dar constant.

Mi-am potrivit elevatoarele şi am descoperit că batiscaful funcţiona exact aşa cum mă aşteptam s-o facă. Turbopropulsoarele ne conduceau cu siguranţă prin ceaţa verde. Eram foarte bucuros că aveam toate acele instrumente. Îmi spuneau că batiscaful nu era cu fundu-n sus, lucru pe care nu l-aş fi ştiut altfel. Şi îmi menţineau legătura cu nava-mamă.

„Sper că-ţi mai aduci aminte de ce sîntem aici" zise Ben.

„Mi-aduc" am răspuns. „Oricum, pînă vom cunoaşte planeta mai bine, mi se pare că orice loc e la fel de bun ca altul. Încă n-am văzut vreun cîrd de balene pe-aici."

„Nu" spuse Ben, „dar asta nu înseamnă ca nici nu există. S-ar putea să fie timide. La urma urmei nici existenţa Marelui Şarpe de Mare n-a fost stabilită cu certitudine pînă acum zece ani. Deşi eu aş prefera să găsim vreo specie mai mică."

Avem analizatori în exterior. S-ar putea ca ei să probeze prezenţa aceluiaşi tip de supă organică ce a fost descoperit pe Uranus. Ben îşi făcea de lucru cu monitoarele. Eu îmi făceam de lucru cu pilotarea.

Mă implicasem în acestă aventură pentru că eram plictisit, îngrozitor de obosit de lipsa de ocupaţie. Venisem pe Neptun cu un interes moderat faţă de teoria lui Ben. Acum, totuşi, începeam să mă simt mulţumit că eram aici. Priveliştea ce ne apărea pe cînd înaintam printre curenţii mării de gaze era monotonă, monocromatică, dar ciudat de frumoasă. Era o lume diferită de toate cele cu care eram obişnuit. Îmi plăcea. S-ar putea să pară caraghios, dar o respectam pentru ca era ea însăşi, la fel cum respecţi o fată foarte urîtă care reuşeşte să se accepte aşa cum e.

Eram mulţumit că oamenii reuşiseră să ajungă aici, în acest ultim colţ întunecat al sistemului solar, şi mîndru că eram unul din acei oameni. Există un loc în cărţile de referinţă şi pentru asta, chiar dacă doar în notele de subsol împreună cu sute de alţi oameni care stabiliseră primul contact cu celelalte planete.

Trecură cinci ore întregi pînă să ne întoarcem la bordul navei-mamă. Arlo Harlow ne-a ajutat să ieşim din batiscaf.

„Cum a mers?" zise el.

„Nu putem şti pînă nu verificăm computerele", zise Ben. „N-am putut identifica nimic. Nu pe unde am fost."

„Va trebui să vezi singur" am adăugat. „Nu cred că pot să-ţi descriu. O să vezi. E o experienţă adevărată."

„Mike vrea să-ţi vorbească. Are veşti." Făcu Arlo spre mine.

Ben şi cu mine ne-am dus să-l vedem pe Mike pe baza Triton. Satelitul era invizibil deasupra noastră – Neptun acoperea tot cerul, iar Triton era ca o lună nouă, întunecată.

„Bună, Mike", am spus. „Arlo zice că ai veşti. Ai luat legătura cu nava spaţială?"

„Nu", zise el. „Veştile sînt despre voi. Voi doi aţi ajuns de interes general. Ultima asolizare pe o planetă a sistemului solar. Staţi aşa. Primul fax tocmai a sosit. Titlul e «Neptun cucerit». Începe aşa: «În aceste zile ale colectivismului, ale organizaţiilor şi instituţiilor, în aceste zile cînd navele spaţiale au echipaje de mii de persoane, poveştile despre curajul individului par a ţine de trecutul îndepărtat.» Şi sfîrşeşte: «Dacă oameni ca aceştia duc stindardul mai departe, atunci omenirea încă va răzbate.»"

„Îmi place asta", zise Ben. „Sună foarte bine."

Mike adăugă: „Mai e şi un reporter care vrea să ştie de ce s-au cheltuit bani pe o asemenea extravaganţă inutilă ca această asolizare".

„Spune-le că în primul rînd nici n-a fost o asolizare," am zis.

„Am fost în Neptun, nu pe el. Apoi subliniază faptul că batiscaful era stricat după verificările de pe Uranus şi noi l-am pus la punct."

„Am făcut-o deja" zise Mike. „Au pus-o în articol. În primul. Reporterul vă admiră curajul de a vă risca vieţile într-un asemenea vehicul primitiv."

„Dă, pe naiba," am zis.

„Ascultă. Au cîteva întrebări la care vor răspunsuri. Vor să ştie de ce v-aţi dus. De ce v-aţi dus, Bob?"

„Spune-le că mi s-a părut o idee bună" am spus.

„Nu pot să le spun aşa ceva."

„Vroiam să vedem dacă este viaţă pe Neptun," zise Ben.

„Şi aţi găsit ceva?"

„Din cîte ştim, nu," am spus.

„Atunci nu pot să le spun nici asta. Încearcă altceva."

M-am gîndit. După o clipă am spus: „Spune-le că ne-am gîndit că n-ar fi drept ca omul s-o pornească spre stele fără a fi atins toate punctele din sistemul său solar."

Chestia cu „atins toate punctele" a intrat în toate cărţile de citate celebre.

Ben şi cu mine am intrat şi noi în cărţile de istorie – la note de subsol, împreună cu sute de alţi oameni care făcuseră prime asolizări. Dacă punem la socoteală şi călătoriile spre stele, lista va cuprinde mii de persoane.

Ben nu e mulţumit că a fost îngropat într-o notă de subsol, aşa că nu mai vorbeşte cu mine. E supărat pe mine. N-a descoperit viaţă pe Neptun şi se pare că nimeni nu va descoperi vreodată. Pe de altă parte, eu sînt autorul unei fraze celebre. Acest lucru îl umple de amărăciune.

Diferenţa dintre noi nu e chiar atît de mare, recunosc, dar au existat cîteva nopţi întunecate în viaţa mea, nopţi în care zăceam treaz şi mă întrebam dacă n-ar fi trebuit să las vreun semn în urma mea. Acea frază mi se părea un semn suficient să mă ajute să trec noaptea.

Trad. Cristina IUTEŞ
Piatra Neamţ

Alexei PANSHIN

Scriitor american născut în 1940.

Asemeni multora dintre cei care au început să scrie în anii '60, A.P. a combinat implicarea practică cu cea teoretică şi marchează o nouă sofisticare şi autoconştientizare a genului.

Începe să publice în 1963 în „IF" cu „Down to the world of men" („Jos, spre lumea bărbaţilor"). În 1964 apare „Dark conception" sub pseudonimul Louis J.A. Adams, povestire scrisă în colaborare cu Joe L. Hensley. În 1967 primeşte HUGO pentru activitatea de editor şi scriitor.

1968 este un an foarte bun pentru A.P. Apare romanul „Rite of Passage" şi primele 2 cărţi dintr-o space-opera avînd personaje principale pe Anthony Villiers şi companionul lui extraterestru Torve the Trog, „Star Well" şi „The Thurb Revolution". Cea de a treia carte, „Masque World" apare în 1968. Deşi sparge multe convenţii şi prezintă aventuri amuzante în lumi puternic „colorate", această trilogie nu este prea bine primită de cititori. Povestirile şi textele de critică literară publicate în diferite periodice în anii următori, sînt culese (cele mai bune) în antologiile „Farewell to yesterday's tomorrow" (1975) şi „SF in dimension" (1976)

Nu avem informaţii detaliate despre activitatea anilor ce au urmat, dar în 1990, „The World Beyond the Hill" („Lumea de dincolo de deal") o istorie a SF-ului ca mit modern, primeşte premiul „Nebula", iar editura „Elephant Books" oferă cititorilor volumul de scrieri-cu-mîna-stîngă (eseuri asupra propriului scris) „ Transmutations": „A book of personal alchemy" (Transmutaţii: o carte a alchimiei personale) de asemenea, foarte bine primită de public.

A.P. este căsătorit cu Cory Panshin din 1969. Scriitor şi critic la rîndul ei. C.P. a colaborat cu soţul ei la multe proiecte. Amîndoi susţin ideea SF-ului ca o formă a Fanteziei.

Heinlein in Dimension: A Critical Analysis (1968) un studiu cuprinzător al operei lui Robert Anson Heinlein (unul dintre „cei trei mari" alături de Isaac Asimov şi Arthur C. Clarke, după cum însuşi Asimov îl categoriseşte) este considerată ca una dintre cele mai bune cărţi de critică asupra unui scriitor SF american. A cîştigat primul premiu „Fan Writer Hugo".

Rite of Passage (1968) (Ritual de trecere/ în curs de apariţie la continuare la Alexei Panshin).

„Editura multistar" este un roman din categoria „Generation – Starship" complex şi inedit în momentul apariţiei. În 2198, la 150 de ani după războaiele pustiitoare care au distrus un pămînt suprapopulat, Omul supravieţuieşte, precar, pe 100 de planete colonizate în grabă şi în şapte nave gigantice. Vasul Miei Havero constituie o societate mică, închisă, care îşi pune copiii la încercare aruncîndu-i să supravieţuiască sau să moară în sălbăticia unei colonii relativ ostile. Personajele sînt bine conturate iar ea, prin acţiunile ei pune sub lupă democraţia stratificată de pe navă (al cărei model nu este greu de ghicit).

Povestirea „Duminică pe Neptun" face parte din antologia „Adio viitorului de ieri"

Dan POPESCU

ALEXANDRU MIRONOV

Un produs cultural de export

Pînă nu de mult, am fost convins că nu-i deloc complicată editarea unei liste cu traduceri din science fictionul românesc – cîţiva scriitori care au încrecat să răspîndească SF-ul românesc aiurea şi au fost, pînă la urmă, publicaţi în cîteva antologii – şi cam atît. Plus participările – rare – la simpozioanele internaţionale şi convenţiile europene de specialitate, plus poziţia pe care poliglotul Ion Hobana (poate cel mai important Jules Verne-ist european, unul dintre cunoscătorii pînă la detaliu al paleo-SF-ului şi SF-ului european în general), o are în cadrul Comitetului european de Science Fiction: aceea de preşedinte al acestui organism agreat de UNESCO şi curtat de diverse foruri culturale de pe continent.

Cînd însă am început să ridic vălurile discrete ale modestiei unui Vladimir Colin sau Ion Hobana „producţia de export" s-a dovedit a fi cu mult peste ceea ce cititorul curent sau membrul fandomului (cititorul specializat) cunoaşte: este vorba de **sute de apariţii de** povestiri, eseuri şi romane româneşti – în publicaţii şi edituri europene, şi nu numai europene.

Dar a încerca întocmirea unei liste exhausive a acestor traduceri ar fi o antrepriză care depăşeşte intenţiile mele – şi de aceea voi lăsa pentru un eventual bibliofil răbdător deliciile scormonitului prin arhivele personale ale scriitorilor şi mă voi mulţumi cu cîteva (zeci) dintre cele mai importante apariţii româneşti în editurile şi publicaţile lumii.

O primă categorie SF „made in România" care a trecut graniţele ţării este cea adunată de către diversele **antologii internaţionaliste** publicate – frecvent – în diverse ţări europene. Este canalul cel mai sigur de publicare – şi depinde de amabilitatea şi obiectivitatea factorului român de contact cu editorul interesat ca prezenţa în respectiva antologie să fie de impact (povestire de valoare) sau pur şi simplu protocolară.

Iată cîteva dintre culegerile de povestiri cuprinzînd şi autori români, vom încerca o grupare a lor, doar în funcţie de limbă.

– **„Lucişii iz mirov"** (Editura „Maladaia Gvardia", 1964; a apărut povestirea **„Lucişii iz mirov"** a scriitorului Ion Hobana);

– **„Doroga Vaspominania"** (Editura „Mir", 1981; V. Colin: **Lnaga);**

– **„Zvedî zavut"** (Ed. „Mir", 1969; V. Colin **Parciovaia skala);**

– **„Histoires Terribles des animaux"** („Librairies des Champs Elysees", 1981; V. Colin: **„Un regard inocent");**

– **„Decouvrir la Science Fiction"**, V. Colin, **„Chasse dans la reve";**

– **„Autres mondes, autres mers"** (Ed. „Denoel" / **"Other worlds, other seas")** - (ediţia în limba engleză a fost publicată la „Berkeley Medalion Books", antologator – la ambele – a fost universitarul Darko Suvin; prezenţa românească în antologii: Vladimir Colin: **„Le contact / The Contact"**

– **„Espaces Temps"** - 1977; Ion Hobana. **„Une sorte d'espace";**

– **„Vingt maisons de zodiaque"** „Denoel", 1979, I. Hobana; **„Une sorte d'espaces" / „Twenty houses of the Zodiac"** (varianta în limba engelză a fost publicată la „New English Library" în 1979; I. Hobana: **„A kind of Spaces";**

– **„The Penguin World Omnibus of Scinece Fiction"**, „Penguin Books", 1986, Ion. Hobana: **„Night Brodcast".**

– **„Fantastika ot G.D.R., Polişa, Rumînia, Cehoslovakia"** (Ed. „Hristo G. Domov" o antologie voluminoasă, redactată de un colectiv condus de reputatul Luben Dilov şi prezentînd povestiri de V. Papilian, A. Rogoz, V. Kernbach, V. Colin, V. Bugariu, I. Hobana, H. Aramă, T. Arghezi);

– **„Capanite na Vremeto"** (Ed. „Narodna Kultura", Sofia, 1978; V. Colin: **„Capcanele timpului");**

– **„Zidiakens tjugo hus"** - „Delta Förlags AB", 1979; I. Hobana: **„Ett slags rymd";**

– **„Ludzie i gwiazdy"**, Varşovia, 1976; V. Colin: **„W zamknietny kpyg"**, I. Hobana: **„Ludzie i gwiazdy";**

– **„Der Diamantenmacher. Wissenschaftlich-phantastiche Erzanhlungen am aller Welt"**, „Verlag Neues Leben", Berlin, 1972; I. Hobana: **„Die besten der Welten";**

– **„Polaris 1"** (editată de cunoscutul expert în SF Franz Rottensteiner la „Insel Verlag", în 1973; V. Colin: **„Der Splat im Kreiss");**

– **„Polaris 3"** (idem, 1975; V. Colin: **„Die Krötte"**, plus un eseu al lui I. Hobana: **„Futuristik und Phantastik in der Rumänischer Science Fiction");**

– **„Wie der Teufel den Professore holte"** („Sunhrkamp", 1979: V. Colin: **„Der Spalt im Kreiss");**

– **„Der Weltraumfriseur"** („Suhrkamp"; V. Colin: **„Die Krötte");**

– **„Die Ratte im Labyrinth"** „(Insel Verlag"; V. Colin: **„Die letzte Verwandlung des Tristan");**

– **„Der Fotograf des Unsichtbaren"** („Verlag Volk und Welt", berlin; V. Colin: povestire ce a dat titlul antologiei);

– **„Lichtfar 2"** (almanah SF editat la „Verlag Das Neue berlin", 1981; V. Colin: **„Im Kreiss, immer nährer");**

– **„Sklenene Mesto Sci-Fi"** („Mlada fronta", Praga, 1985; Ov. Crohmălniceanu: **„Neuhofska Smlouva** şi V. Colin: **„Tristanovo povledni prevtleni");**

– **„Cărţi de autor"** - un capitol mai modest. Pionier a fost respectatul I.M. Ştefan cu **„Fart ins Weltall, Utazas a vilagürben"** (1954) şi **„Putik Svezdam"** (1957), traducerile fiind tipărite de fosta „Editura a Tineretului", la fel au făcut, în cîteva cazuri, şi editurile Dacia şi Kriterion – această strategie ar trebui continuată.

V. Colin a publicat **„La pentagramme"** („Marabout", 1975), **„Les dents de Chronos"** (Ed. „Robert Lafont", 1974), „Babel" („Galaxie/bis.", 1982), **„Planet Babel"** (Ed. „Kompass" RDG, 1980), **„Babel"** (Ed. „Norodna Mladena", Sofia, 1981), **„Zubî Kronosa"** (Ed. Albatros, 1979).

Horia Aramă: **„Verde Aixa"** (în Japonia, 1979); I. Hobana: **„2000 pagine a la ricercadi Jules Verne"** („Editrice Nord" Milano, 1981).

Un produs cultural de export (II)

Antologii dedicate integral SF-ului românesc – reuşite datorită entuziasmului unor editori şi scriitori români care au ştiut să facă un „marketing" cultural eficient:

Uskok w czasie („Widawnistwo Poznanskie", 1982; antologie alcătuită de Danuta Boenkiowska şi I. Hobana, cu o postfaţă şi note de autori de I. Hobana, cuprinzînd, printre alţii, pe T. Arghezi, F. Aderca, V. Eftimiu, Al. Macendonski, H. Aramă, V. Bugariu, V. Colin, Ov. Crohmălniceanu, C.Cubleşan, I. Hobana, V. Kernbach, Oscar Lemnaru, Mihnea Moisescu, Leonida Neamţu, Mircea Opriţă, A. Rogoz.)

Hora i zvedzi („Narodna Kultura" Sofia, 1977, cu majoritatea autorilor români de SF contemporani editării).

A kosmosz hullamhosszan (Ed. „Kriterion", 1970; M. Dragomir, I. Hobana, S. Stănescu, V. Kernbach, G. Ricus, O. Şurianu, N. Minei, Ed. Jurist, H. Aramă, M. Opriţă, A. Rogoz, V. Colin).

Az atlepett labohathar (Ed. „Dacia", 1975; H. Aramă, V. Bugariu, V. Colin, C. Cubleşan, Mihu Dragomir, I. Hobana, Ed. Jurist, L. Neamţu, M. Opriţă, A. Rogoz, M. Scorbete; antologator: M. Opriţă).

Roumanie fantastique (Belgia; antologatori: Sergiu Pavel Dan şi A.B. Goorden; povestiri de M. Eminescu, I.L. Caragiale, G. Galaction, S.P. Dan, V. Voiculescu, O. Lemnaru, V. Papilian, St. Bănuescu, M. Eliade, V. Colin, M. Opriţă; completată cu eseuri de C. Ciopraga, S.P. Dan, V. Fllimon).

Science Fiction Roumanie („Marabout", 1975, realizată de V. Colin, una dintre cele mai reuşite „ieşiri" ale SF-ului românesc în lume; prefaţă de I. Hobana; povestiri de T. Arghezi, V. Papilian, O. Lemnaru, V. Colin, Ov. Crohmălniceanu, A. Rogoz, V. Kernbach, Ed. Jurist, D. Dorian, M. Moisescu, H. Aramă, V. Bugariu, M. Opriţă).

SF aus Rumanien (Ed. „Goldmann", 1983; antologatorii: Herbert

Franke şi M. Opriţă; autori: V. Colin, M. Opriţă, C. Cubleşan, Ed. Jurist, I. Hobana, Ov. Crohmălniceanu, D. Dorian, A. Rogoz, V. Bugariu).

Der redende Goldstraub („Volk und Welt" Berlin, 1984; Al. Macedonski, V. Papilian, O. Lemnaru, M. Şerbănescu, V. Colin, A. Rogoz, H. Aramă, D. Dorian, M. Moisescu, I. Hobana, L. Neamţu, C. Omescu, C. Cubleşan, M. Opriţă).

Das praparierte Klavier (Ed. „Kriterion", 1982, în două volume; autori: F. Aderca, H. Aramă, T. Arghezi, V. Bugariu, V. Colin, D. Dorian, M. Dragomir, C. Dudu, V. Eftimiu, I. Hobana, Ed. Jurist, V. Kernbach, O. Lemnaru, Al. Macedonski, M. Moisescu, L. Neamţu, M. Opriţă, V. Papilian, A. Rogoz, M. Şerbănescu, C. Tita).

Die tantzende Katze (Verlag „Philipp Recham" Leipzig, 1985; T. Arghezi, M. Sadoveanu, I. Agîrbiceanu, V. Voiculescu, L. Rebreanu, Gib Mihăiescu, Camil Petrescu, I. Teodoreanu, Z. Stancu, Al. Sahia, P. Dan, M. Eliade, V. Colin, Marin Preda, Paul Georgescu, Eugen Barbu, T. Mazilu, F. Neagu, D.R. Popescu, Sorin Titel, N. Velea, Norman Manea – un volum de proză fantastică).

Die beste aller Welten (Ed. Dacia, 1979; antologator: M. Opriţă; autori: H. Aramă, V. Bugariu, C. Cubleşan, D. Dorian, I. Hobana, Ed. Jurist, V. Kernbach, C. Omescu, M. Opriţă, A. Rogoz, M. Scorobete, M. Şerbănescu).

Planet im Raum (Verlag „Neues Leben" Berlin, 1972; printre autorii publicaţi figurează şi Mihu Dragomir, Ed. Jurist, V. Colin, V. Kernbach, Ov Crohmălniceanu, I. Hobana, H. Aramă).

Ar mai fi de adăugat o apariţie de dată mai recentă (1988) în limba maghiară la Editura „Albatros", **„Implozia"**, o antologie în care sînt prezenţi, printre alţii, Cr. T. Popescu, V. Bugariu, M. Pacingă, M. Truţă.

În sfîrşit, mai rămîne domeniul revistelor şi fanzinelor (ca şi cel al eseurilor, în diverse cărţi), unde „recolta" este cu adevărat remarcabilă. Cel mai publicat autor român este, indiscutabil, Ion Hobana, povestirea sa **Cea mai bună dintre lumi** tinzînd la universalitate. Ea a apărut în „Nueva Dimension" (Spania, 1969, **El mejor de los mundos**), „Edge" (Noua Zelandă, 1973, **The best of worlds**), „Tehnika molodioji" (URSS, 1962, **Lucişii iz mirov**) plus în antologiile amintite. Alte povestiri: **Une sorte d'espace, Ides et autres** (Belgia, 1976, „SF dans l'est" pays de lest" nr. 13), **Vecerna kişa** (RSFI, 1985, „Grădina"), **Lovti na malcianie** (Bulgaria, 1976, „Radar") **Edin vid prostranstvo** (Bulgaria, 1977, „Pogled"), **Neka vrsta prostora** (RSFI, 1982, „Galaksija"), **Svoego roda prostranstvo** (Bulgaria 1974, „Nova"), **Noga i zvedzi** (Bulgaria, 1977, „Nauka tehnika"). Eseuri (despre SF-ul românesc, despre Jules Verne): în prezentarea antologiei **Les meilleures histoires de la science - fiction roumaine** (Ed. „Marabout", 1975), în revista **Nueva Dimension** (1968), introduceri la **Jules Verne, il padrone del mondo,** (1985, Milano), **Der unbekannte Jules Verne** (1978), **A rejteles Verne Gyula** (1978), **Etot neizvestnîi Jiul Vern** (1978), în **Science Fiction: status of status quo?** (1977, Antwerpen / Gent), **Science fiction et fiction speculative** (1985, Bruxelles), un capitol în **Anatomy of Wonder. A central Guide to Science Fiction** (1987, SUA), tot un capitol în **Grande Enciclopedia della Fantascienza** (1980), eseuri în „Nova" (1975), **Literatura na swiecie** (1974), **Polaris 3** (1975), **Galakia** (1975, Budapesta), **Fantatka** (1986, Polonia).

Povestirile lui Vladimir Colin au apărut în: „Antares" (**Un rideau de glycine**, nr. 8, **L'asteroide**, nr. 4), povestirea **Unaga** a apărut în singura revistă de SF japoneză, dar şi în **„Fiction"** (nr. 203/1970), **Beyond** a apărut în **„SF Directions"** (1973, SUA), **Closer, closer** în **„Prescriptions of SF"** (Noua Zeelandă!), un grup de 8 povestiri în **Sovietskaia literatura** (nr. 4/1983), Pod jiniymii hvezdamy în „Literaturni Mesicnik" (nr. 6/1978).

În „Galaktika" (nr. 9) au fost publicate povestiri de V. Colin, V. Kernbach, V. Bugariu.

În ultimii ani „Antares" a publicat cîteva din capodoperele „noului val" (**Cîntecul nibelungilor** şi **Nike** ale lui M. Grămescu, **Deratizare** de L. Merişca, **Artele marţiale moderne** de Al. Ungureanu şi un eseu de Al. Mironov despre noul SF românesc – acelaşi eseu a apărut şi în revista japoneză de SF – povestiri ale lui Ovidiu Bufnilă şi Al. Ungureanu au apărut în **„Ifjumunkas"**, **Antiskazka**, a lui Al. Mironov în **„Rumînia"** iar în **„Roumanie d'aujourd'hui"** şi **„Romania to-day"** s-au publicat, de-a lungul anilor, schiţe de Ov. Crohmălniceanu, V. Colin, I. Hobana, V. Kernbach.

Cam acesta ar fi, în mare, bilanţul. Cu cîteva amendamente: romanele cuplului R. Bărbulescu - G. Anania (meritorii) lipsesc de pe această listă; povestirile lui M. Opriţă şi D. Dorian meritau mai multe prezenţe în cărţile şi publicaţiile străine, la fel C. Omescu, H. Aramă, T. Negoiţă – vorbesc despre scriitori din generaţiile mai vechi.

Adevărata faţă a SF-ului românesc este însă purtată de acest nou val de scriitori care a început să deschidă porţile editurilor şi revistelor româneşti şi care merită şi ferestrele larg deschise către lume. Între ei: Mihail Grămescu (pe care revista **„Antares"** îl numeşte „unul dintre cei mai reprezentativi tineri scriitori europeni"), cu cîteva povestiri de excepţie (**Umbra tigrului, Vizitecii, Nike, Înfrigurare**), Ovidiu Bufnilă, cu ale sale schiţe scurtissime a la Frederik Brown, Cristian Tudor Popescu (**Break, Arclantida, Cassargoz**), George Ceauşu (**Sentimentul piramidal al mîniei**), Al. Ungureanu (**Parada păianjenilor, Lera cea adevărată, Shampoo, Jocul Planetar**), L. Merişca, L. Ionică (**Tehnicianul şi telefonul**), R. Bretin (**Ultimul Gdhar**), sau foarte tinerii V. Năncscu, Cr. Teodorescu şi M. Truţă, premianţi ai ultimelor concursuri naţionale de proză SF.Închei spunînd că generaţia I.M. Ştefan - A. Rogoz - V. Colin - I. Hobana şi-a spus povestea ei către inima lumii – aproape toată povestea. M. Opriţă, V. Bugariu, R. Bărbulescu şi G. Anania, C. Omescu, T. Negoiţă, H. Aramă mai pot fi încă de folos în această acţiune de popularizare a SF-ului românesc, deci a literaturii româneşti în lume. De felul în care vom şti însă să lansăm în următorii ani, în alte limbi, creaţiile acestui grup de excepţie de scriitori amatori din generaţia Grămescu - Bufnilă - Al. Ungureanu - Cr. T. Popescu (ca scriitori profesionişti indiscutabili) depinde, categoric, locul pe care această literatură a noastră, atît de iubită de tineri, îl va ocupa pe podiumul european.Tot ce ne rămîne de făcut este să le deschidem, către lume, ferestrele.

N.R. Articolul a fost scris în 1989.

Imaginea virtuală în cotidian

Imaginile virtuale trimit televiziunea în epoca primitivă. „Televiziunea nu merge decît unidirecţional – estimează Jason Lanier. Ea încurajează pasivitatea. Folosite inteligent, imaginile virtuale vor oferi oamenilor resurse creatoare nesperate" Imaginile virtuale sînt utilizate de NASA, care doreşte ca astronauţii să „exploreze" spaţiul cosmic înaintea misiunii efective. Este mai ieftin şi mai puţin periculos (aceeaşi situaţie şi pentru misiunile de luptă terestre). Unii arhitecţi propun deja clienţilor să-şi „vadă" viitoarea casă şi să se „plimbe" în interior, înainte chiar ca fundaţia să fie turnată. Este de asemenea un mijloc comod de a reproduce fenomene ştiinţifice şi de a-i învăţa pe oameni anumite sarcini foarte precise (chirurgii pot astfel să se „antreneze" în efectuare de operaţii delicate pe bolnavi virtuali). În sfîrşit, unele săli de jocuri video din Statele Unite propun publicului „Virtuality", primul joc în imagini virtuale. Prins cu o centură de siguranţă de un scaun special, pe cap cu o cască „a la Dark Vader", jucătorul este transportat în epoca preistorică, unde trebuie să lupte împotriva unor pterodactili. Costul: 1 dolar minutul.

Traducere de Radu Gavrilescu
(Articolele au fost preluate după „Quasar QI")

DAN PETRESCU

Noi membri, timpuri incerte

(urmare din numărul 34)

Borges era şi el de părere că Reîntoarcerea Periodică a toate acreditează ideea unui inventar limitat al evenimentelor cosmice şi deci a finitului; însă Platon admitea infinitul, dacă judecăm fie şi numai după reproşul pe care i-l aducea Aristotel în acest sens, reproş cu grijă consemnat de Kojeve (care, la rîndul lui, considera filosofia finită odată cu Hegel, nemairămînînd succesorilor acestuia decît posibilitatea reluărilor); or, în pofida calculelor schiţate de Borges pentru a demonstra că şi cea mai mică porţiune de materie conţine un număr suficient de mare de atomi încît o aceeaşi combinaţie să nu se repetă decît la intervale inimaginabile, o demonstraţie foarte simplă poate fi citită în cunoscuta distopie a lui Zamiatin, Noi: „Dacă lumea ar fi infinită, densitatea medie a materiei ar fi egală cu zero. Cum ea nu este nulă, fapt de care sîntem siguri, urmează că universul e limitat." De altminteri, ironic, se întreba cîndva şi Guénon: dacă spaţiul ar fi infinit, unde ar mai fi loc atunci şi pentru posibilităţi nonspaţiale, cum ar fi gîndirea?

Nici în ordine temporală lucrurile nu sînt mai clare, ba poate chiar tocmai în timp necurmata Repetire este imposibilă: pentru că, dacă periodica întoarcere la origini face ca spaţial „întorsul" să se aştearnă riguros peste „dus", anulîndu-l, temporal returul ne consumă timpul exact la fel ca orice viitor, încît „dacă reîntoarcerea la începuturi este un fel de viitor, progresul care ne duce la aceste începuturi este mai ales un regres"; aşa că va fi fiind el ciclul o figură circulară, constată în continuare Jankélévitch, dar spre a-l parcurge e nevoie de timp, chiar dacă parcursul străbate versantul celălalt al cercului, către înapoi.

Pe de altă parte, părînd a eterniza prin infinită reluare prezentul (în care s-ar fi refugiat astfel infinitul reluărilor), dar posibil numai graţie uitării, Eternul Retur şi şterge prezentul de pe axa temporală (motiv ca Blanchot să remarce: „... exigenţa revenirii ar fi prin urmare exigenţa unui timp fără prezent"), operînd o basculare a trecutului în viitor: i se strecoară astfel bietului om de sub vremi **trecut** sub eticheta unui **viitor** care, spre surpriza lui (dacă nu e amnezic), se va configura ca trecut – ne încredinţează Klossowski; şi tot el, împătimit al problemei, rezolvă fatalismul doctrinei în felul următor: admitem că, din infinitul tuturor posibilităţilor, existenţa o investeşte doar pe una, trecînd-o **în actu**; toate celalte sînt excluse, ca „nonvoite"; însă Eterna Repetire, reînnoind la infinit alegerea, ne îngăduie **să revoim non-voitul**, ceea ce relativizează caracterul definitiv al **non-voitului** şi schimbă întrucîtva eul ce de innumerabile ori non-voieşte (şi, de altfel, în primul moment al extazului de la Sils-Maria, Nietzsche exalta Veşnica Reîntoarcere ca principiu de metamorfoză). Aceasta ar fi aşadar formula libertăţii prinse-n **Amor fati**: „revoluoir le révolu non-voulu"; o intuieşte, recent, un biet personaj al lui Vladimir Colin, eternul Ilarion care circulă (revine!) în volumul **Imposibila oază**: „Îşi spusese că mecanismul nu era neapărat infailibil, că în puzderia de fire nevăzute ale posibililor ducînd la fiecare acţiune şi retezate în clipa deciziei care lasă să subziste doar unul, din care din nou pornesc o mulţime de fire anihilate toate în favoarea unuia, şi aşa mai departe, aşa mai departe, copoiul privirii vînînd imaginea finală se putea rătăci măcar ca o excepţie de la lege... (...) Toată viaţa ai să aştepţi fără să poţi schimba nimic. Deşi... " (volutele stilistice fac mai dificilă urmărirea demonstraţiei, dar cine va avea curiozitatea de a se apleca îngăduitor asupra povestioarei **Despre vulpi şi zăbrele**, va vedea că am dreptate).

De fapt, ce anume revine în Veşnica Revenire? Doar Revenirea însăşi, va spune Shoshana Felman analizînd un sonet nervalian (uşor de presupus care). În timp ce Deleuze distinge două conţinuturi ale aceleiaşi Reveniri: unul **manifest**, ilustrat de sistemul platonician, în care devenirea e grijuliu „monocentrată" şi obligată a copia eternul după criteriul asemănării, iar altul **latent**, care doar simulează Revenirea Identicului şi a Asemănătorului; în această ipostază, Veşnica Reîntoarcere e selectivă, ea selectînd „toate procedeele care se opun selecţiei" şi excluzînd ceea ce ar recentra sistemul şi ar ordona haosul: coerenţei i se substituie o **chao-errance**; aşa s-ar explica de ce Nietzsche a consemnat afinitatea dintre mişcarea ciclică a universului şi haos.

Ultimele probe în sprijinul Returului care-mi mai vin acum în minte ar mai fi două: „principiul interior de repetiţie" acuzat de Freud ca sursă de straniu, acea „compulsiune repetitivă" venită dinspre instinct şi locuind ca atare inconştientul, precum şi faptul că, după McLuhan, mesajul **erei Gutenberg** este acela al repetabilităţii; în schimb, volumul de versuri numit tocmai **Veşnica Reîntoarcere** şi bricolat de Leonid Dimov nu are absolut nimic de-a face cu doctrina omonimă.

Finalul borgesian la **Timpul circular** susţine că „într-o perioadă de apogeu, ideea că existenţa omului este o cantitate constantă, invariabilă, poate întrista sau irita; într-o perioadă de decadenţă (ca aceasta de faţă), este asigurarea că nici un oprobriu, nici o calamitate, nici un dictator nu ne vor putea scădea"; cam la fel va scrie, în 1957, Denis de Rougemont: „... visul universal al Timpului ciclic şi al reîntoarcerii fără de sfîrşit a tuturor situaţiilor devalorizează timpul trăit al suferinţei."

Dar, un ultim plonjon în „jneapănul des al gîndirii lui Nietzsche" ne arată că viciosul cerc va fi î cele din urmă înţeles ca o dialectică abruptă a contrariilor, în sensul heraclitean recuperat de gnostici: faza-i tenebroasă trebuie grăbită, accentuată, căci ea n-ar putea fi justificată decît de existenţa, pe celălalt versant, a contrariului ei, „l'achevement lumineux du Cercle sinistre"; Veşnica Reîntoarcere se va suprapune unei **transvaluări (Umwertung)**, ea va însemna o inversare *fundamentală a perspectivelor în acea* **Transvaluare a valorilor** pe care Nietzsche n-a mai ajuns totuşi s-o scrie.

Acest joc temporal de contrarii care n-ar putea fi denumit decît ca „un timp pe faţă,un timp pe dos", se originează, ne atrage atenţia I.P. Culianu, în dialogul platonician **Politicul** (272 d-e sq.), dar, în acelaşi timp, el pregăteşte cumva o nouă valorizare a timpului pe care o va institui creştinismul: lui Chronos, devorator al propriilor sale progeniturі, i se substituie divinitatea „uneorii leontocefală" Aion, zeul timpului infinit. Momentul substituţiei e surprins de Sadoveanu în **Creanga de aur**, la care a sosit vremea să poposim.

(va urma)

(continuare din numărul 34)

– Sînt un shecklit mai bun decît tine, Noowiioy, tastă el pe voder. Acum, mișcă-te și lasă-mă să trec!

Noowiioy își privi tovarășii. Ridică aripile într-un gest larg, apoi le lăsă să cadă.

– Ați auzit, băieți? chicoti el. Zice că-i mai bun decît noi! Să-l lăsăm să ne-o dovedească?

Ceilalți chicotiră neplăcut și strînseră cercul.

Oh, Doamne! Altă provocare stupidă...

– Altă dată, făcu el disperat, o să fiu mai mult decît încîntat să vă răspund aroganței prostești. Încerca, fără să-și trădeze teama, să-și aleagă cu atenție cuvintele dintre cele mai puțin provocatoare folosite de bandele de adolescenți. Dar, fiind într-o misiune importantă în Youoory, nu mă pot opri la infanti...

Noowiioy se îndoi încetișor din partea superioară a corpului, pînă cînd pliscul-nas se atinse de nasul mult mai mic al lui Paul.

– Micuțul crab-de-stîncă trebuie să facă ce-i spune Mops; micuțul crab-de-stîncă fuge să ia ouă; îi este frică să arate că de fapt e un crab-de-stîncă.

Paul oftă. Nu întrezărea nici o ieșire. Noowiioy alesese o cale limpede. Valorile erau net marcate; un adevărat tînăr shecklit n-ar fi pus sfaturile părinților înaintea unui test de „bărbăție"; în caz contrar, părinții ar fi fost cei umiliți.

– La ce te-ai gîndit scursură-de-creier? întrebă el obosit.

– Crabul-de-stîncă este înfricoșat să pice?

Dumnezeule... Un om mai puțin pe lume.

– De ce nu? blufă Paul. Dacă-i singurul mod de a-ți opri chelălăiturile stupide...

– Bine. Aici și acum! De luni de zile aștept asta. De aici pînă jos în rîpă, și ultimul care a ridicat aripile a cîștigat.

Paul se îndreptă către marginea rîpei, urmat de ceilalți. Privi în jos. Nici o șansă. Se uită la cei cinci tovarăși ai lui Noowiioy. Păreau nervoși, nesiguri. Dar nu într-atît încît să intervină și să oprească idiotenia aceea. Gîndurile îi alergau mai repede ca oricînd.

–Tu ești un vierme-de-noroi laș, Noowiioy, sugeră el încetișor.

Shecklitul se albăstri de furie.

– Îndrăznești să spui așa ceva?!

Paul arătă în josul rîpei:

– De ce să mai ridicăm aripile? O să sărim împreună, de aici pînă jos de tot. Cel dintre noi care ridică aripile înainte de a se lovi de fund este, într-adevăr, un crab-de-stîncă și un vierme-de-noroi.

Noowiioy părea zăpăcit.

– Asta-i ridicol. Eu pic pînă la zece lungimi depărtare de sol, înainte de a-mi ridica aripile. Pariez că tu nu poți!

Paul clătină dezgustat din cap.

– Noowiioy, ești lăudăros și înfumurat, dar dai înapoi înaintea faptelor. Sînt sătul de zece lungimi ale tale, de cinci lungimi, trei, jumătate de lungime... Dacă nu poți să pici pînă jos de tot, atunci nu te mai lăuda atîta. Ori faci, ori taci.

– Dar trebuie să ridici aripile la un moment dat, icni Noowiioy, neînțelegînd prea bine ce se întîmpla. Altfel, te faci praf!

– Exact. Nu poți, nu-i așa? insistă Paul. Eu pot. S-ar putea să fie amuzant. Îi privi pe ceilalți; mi-ar plăcea să-i arăt acestui netrebnic că nu este decît un crab-de-stîncă. Dacă nu vrea să sară împreună cu mine, să-l împingem noi și să vedem cum se descurcă.

– Hei, stați puțin!

Noowiioy se îndepărtă rapid de marginea rîpei. Își privi tovarășii, dar direcția batjocurii se schimbase. Toți erau încîntați să vadă o situație răsturnată cu atîta abilitate.

– Nu vedeți că-i o cacialma...

– Atunci, răspunde-i, îl luă unul peste picior.

– Aha, Noowy, ți-e frică să pici pînă jos? Se pare că tu ești crab-de-stîncă.

Chicotiră cu toții.

Noowiioy privi sălbatic în jur.

– Nu-i cinstit, articulă el cu glas tremurat. Nu vedeți? Încearcă să mă omoare.

– Vrea s-o facă, așa-i, încuviință Geeyuuo. Iar tu nu vrei.

– Dar el nu este... adică, de fapt, nu-i un...

TED REYNOLDS

Reprezentantul

Brusc se făcuse liniște și toți îl priveau, întrebîndu-se dacă, într-adevăr, avea să încalce tabu-ul.

– Ridichi, bătu rapid Paul pe tastatura superioară. Clipitori. Phillip James Bailey.

Shecklitul îl privi, și-și înălță brusc aripile. Se ridică în văzduh și începu să se rotească.

– Tatăl meu, primarul, va afla despre asta, strigă el coborînd, apoi se înălță către locuințele pe piloni, vizibile dincolo de vîrfurile copacilor.

Ceilalți adolescenți se îngrămădiră în jurul lui Paul, bătîndu-l pe pulpe în semn de prietenie.

– A fost grozav, făcu Geeyuuo. Noowy n-o să se mai bage mult timp la picaje. Auzi, ai fi sărit cu adevărat?

– De ce nu? înălță din umeri cu indiferență Paul. Ce am de pierdut?

Porni spre satul Youoory.

Satul Youoory se ridica în vîrful pilonilor săi înalți în pciana cea largă din vestul rîpei. Pilonii nu fuseseră prevăzuți pentru cățărat, însă puteau sluji acestui scop. Paul se îndreptă către baza uneia dintre așezări, Ouăria Aoweeyo.

La baza pilonului zăcea ceva masiv, inform și destul de nefamiliar. La apropierea lui Paul, înălță un cap de urs deasupra tălpilor și-i vorbi:

– 'Ii'ee ee'ii? scîrțîi o voce morocănoasă.

– Sînt Wayuueo din neamul Mestoiwe, răspunse Paul. Dar tu?

– 'Îi 'oo'a'ee 'ii 'eeaa'uu' ee'i'aa.

– Aha, făcu nesigur Paul.

Auzise că în apropiere mai există și un alt reprezentant galactic, dar aceasta era prima lor întîlnire. Încercă o undă de prietenie pentru străin. Poate că întîmpina aceleași greutăți ca și el; se întrebă dacă avea curaj să se aventureze într-o mică discuție cu cărțile pe față.

Înapoia lui chițăi un glăscior:

– Mops, uite ce animale ciudate!

– S-s-s-t, Uyee, răspunse un glas primordial feminin.Sînt pur și simplu doi shecklți care stau de vorbă. Sînt ca toți ceilalți. Nu uita asta! Auzi, animale!

Paul zîmbi resemnat către străin și începu să se cațere pe pilon. Nu putea risca să provoace necazuri în trei luni. Se întrebă ce ar fi adus temporalul 'oo'a'ee din neamul ee'i'aa pentru shecklți, dacă reușea să îndeplinească anul standard.

Lemnul aspru și noduros, cald sub soarele amiezii, oferea prize bune pentru escaladare. Cu toate că era obosit, Paul ajunse repede la nivelul cel mai de jos al lui Youoory, și se opri să-și tragă răsuflarea. Ouăria era cu cinci nivele deasupra lui; nivelul unde se afla acum era ticsit cu aparatura de deservire – echipament energetic, canalizare, calculatoare și teleport interplanetar. Shecklții duceau o viață simplă și nu aveau aptitudini tehnologice, dar întreținеau relații comerciale și diplomatice foarte solide cu restul galaxiei; nu erau primitivi.

Paul traversă nivelul pînă la barele care susțineau construcția, aruncă o privire către locuințele și magazinele ce atîrnau cu două nivele deasupra lui, și începu să urce. Shecklții nu s-ar fi descurcat atît de bine în formarea și păstrarea contactelor galactice, se gîndi, dacă n-ar fi fost atît de toleranți în privința diferențelor. Poate că își făcea prea multe griji; și ei țineau tot atît de mult să termine cu bine următoarele zile. Cu siguranță, nici idiotul acela de Noowiioy n-ar fi reușit să strice o importantă relație interrasială. Așa spera el.

☆☆☆

Strîngînd sacul embrion cu ouă breeir, Paul se întoarse de la tejgheaua Ouăriei Aoweeyo și înlemni. Deasupra lui se înălța forma înaltă și cenușie a Primarului Bleewooe din Youoory.

Acesta îl privi gînditor pe pămîntean, care înghiți în sec, neajutorat. Buzele încrețite ale primarului mestecau încetișor la colțuri pe chipul lui pergamentos – chipul neted, lipsit de cute al bătrîneții. Ciocul larg se deschise, și cuvintele se prăbușiră din

înălțime asupra urechilor îngrozite ale lui Paul.

– Dacă îți convine, tinere, fără să te oblige cu nimic poate că mă vei onora cu o mică discuție. Dacă nu se poate, atunci altă dată.

Ca și pe Pămînt, oficialii de pe Sheckley se auto-intitulau „servitori publici". Spre deosebire de pămînteni, se și comportau ca atare.

Paul înghiți din nou în sec și reuși să răspundă, combinînd cuvintele sale cu ale voderului:

– Oricînd sînt gata și pregătit, o munte de servitudine!

Aceasta era, de asemenea, o formulă standard.

Formalitățile luînd sfîrșit, primarul trecu la subiect.

– Tinere, avem o problemă, și sper că poți găsi puțin timp să mă asculți. Cînd spun „problemă", nu mă refer numai la noi doi, ci la tot satul Youoory. Ba mai mult, afectează întreaga provincie Ieewaooe. De fapt, continentul Eewayow nu este dezinteresat în această privință. Îndrăznesc să spun că întreaga planetă...

– Ascult, îl încurajă mohorît Paul. Scuip-o...

Primarul Bleewooe încuviință înțelept din cap, își scărpină omoplatul stîng cu vîrful aripii drepte și rosti solemn.

– Tinere, ești probabil conștient de metoda prin care rasele inteligente reușesc, sau nu, să asigure între ele relații viabile. Mă refer, desigur, la sistemul loteriei, prin intermediul căruia un individ, ales aleator din sînul unei specii, trebuie să trăiască un an standard în calitate de cetățean al unei alte lumi...

Paul nu putea articula nimic. Cuvintele primarului sunau precum tunetele dinaintea unei furtuni.

– ... așa încît, continuă metodic primarul, dacă individul reprezentativ și societatea căreia i s-a alăturat se pot tolera mutual vreme de un an standard, atunci cele două specii pot pune bazele unor relații diplomatice și comerciale. Dar... și primarul se îndreptă sobru, dacă există motive ca să nu fie așa, atunci... nu va fi așa!

Paul nu putea aștepta resemnat lovitura finală, fără o ultimă încercare de absolvire.

– *Domnule, bîjbîi el cu stîngăcie* pe tastele voderului vreau să zic, reprezentant al birocrației, slujbaș public, ce legătură au toate acestea cu mine? Nu, mai degrabă, nu mi-ar păsa să știu! Se sculă în picioare și-l privi pe primar: Eu sînt Wayuueo, din neamul Mestoiwe, fiul și fiica lui Oyeuuwa și Jooweyu, din clanul niiweyoi. Intenționați... poți îndrăzni... să-mi contești descendența? Să te îndoiești de genealogia mea ca adevărat shecklit al sheckliților, fiul poporului meu?

Primarul Bleewooe îl privi pentru un moment lung, înfiorător, coborîndu-și încet pleoapele peste orbitele albe, apoi ridicîndu-le brusc, precum o jaluzea eliberată.

– Nu, rosti el blînd în cele din urmă. Sînt sigur că ești mîndria lui Mops și Pops, Wayuueo din Mestoiwe. Un bun shecklit, murmură el întorcîndu-se încetișor, cu chipul îmbătrînit parca tremurînd neîncrezător. Un minunat tînăr shecklit.

Paul răsuflă și treptat își potoli tremurăturile corpului. Grijuliu, punînd un picior înaintea celuilalt, se îndreptă către ieșirea din ouărie.

Dinapoia lui răsună vocea primarului:

– Te rog, tinere, ca în seara aceasta, la apusul soarelui, să fii acasă. Te poți aștepta la o vizita din partea Consiliului Bătrînilor.

Paul se gîndi să se arunce în gol și să termine o dată cu toată porcăria aceea. Dar pînă și așa ceva i-ar fi cerut un efort prea mare. Începu lungul tîrîș către casă, cu gura plină de gustul amar al inutilului.

☆☆☆

– Vrei să-mi povestești despre problema ta? întrebă rogerianul.

Paul se prăbuși istovit pe piatră și piti sacul embrion cu ouă de breeir într-o nișă. Privi în jos, în rîpa Kooluuwe. Soarele trecuse de mult peste muchia de deasupra lui și fundul rîpei era acoperit cu umbrele amurgului. Încă douăzeci de minute de ascensiune l-ar fi adus acasă.

– Nu prea, răspunse el.

– Nu prea vrei să-mi povestești despre problema ta?

Paul își sprijini bărbia în palmă.

– Nu pune întrebări, rosti el. Dă-mi un răspuns.

– Vrei să-ți dau un răspuns?

– Da, încuviință Paul.

Rogerianul amuți pentru o clipă.

– De ce vrei să-ți dau un răspuns?

Pămînteanul păstră tăcerea.

Șopîrla clipi din ochii ei mari, azurii și încercă iarăși:

– Ce legătură are dorința ta de a-ți da un răspuns, cu problema ta?

Paul continuă să tacă.

– De fapt, de ce te frămîntă atît de mult problema ta? se foi nervoasă șopîrla.

Paul luă ouăle și se ridică.

– Cred că, spuse el în cele din urmă, de fapt, ceea ce mă frămîntă mai mult este că Pops și Mops vor fi dezamăgiți de mine.

Își continuă urcușul. La puțin timp după aceea, auzi bătăi rare de aripi deasupra lui și zări întregul Consiliu al Bătrînilor zburînd peste rîpă, din direcția satului Youoory. Dădură o dată roată pe deasupra lui, apoi dispărură în direcția peșterii Mestoiwe. Cînd Paul se tîrî peste buza stîncii din fața locuinței sale, întreaga delegație era răsfirată într-un semicerc larg, ciugulind delicat din bucățile de kabisco păstrate de Mops pentru ocazii deosebite.

Nimeni nu se uită spre el, pînă cînd se apropie și întinse sacul embrion lui Moppom.

– Au venit să vorbească cu tine, Wayuueo, îi spuse Mops nervoasă. Se pare că-i foarte important. Mă tem că... Nu izbuti să termine.

Paul se întoarse către semiluna tăcută de Bătrîni. Își simțea unghiile înfipte în palme. Nu avea să-i fie ușor. Înaintă trei pași și se opri, plecînd ochii.

Primarul Bleewooe se sculă încet în picioare și-l privi îndelung pe Paul. Scurmă pămîntul cu ghearele, lovi o piatră pe jumătate îngropată și se încruntă grav.

– Am de făcut un anunț oficial, începu el. Nu este ceva ușor de spus; este o problemă dificil de abordat. Trebuie totuși să fie spusă – altfel nu se poate.

Paul simți imboldul nestăpînit de a-l împinge pe primar peste marginea stîncii, dar asta n-ar fi rezolvat nimic. Așteptă.

– Sistemul loteriei, continuă Bleewooe, este o problemă foarte importantă. El stă la baza vieții tuturor celor de pe Sheckley. Fără cunoștințele economice, culturale și științifice căpătate în urma contactelor galactice, viețile noastre ar fi continuat să fie scurte, strîmte și mizerabile, așa cum erau înainte ca noi să ajungem la stele și să ne alăturăm sistemului loteriei. Îl fixă pe Paul: Dacă este cît de cît posibil, dacă există cea mai mică speranță, trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru a iniția și păstra relații cu celelalte ființe din galaxie. Importanța acestui lucru este cunoscută de toți sheckliții.

Își drese glasul, părînd extrem de stînjenit.

Paul se gîndi să evite ulterioara stînjeneală a celorlalți, făcînd doi pași și sărind în rîpă. Sheckliții l-ar fi prins însă în timpul căderii. Era inutil.

Primarul își întinse încet aripile de piele.

– Știu că ne vei reprezenta bine, Wayuueo din neamul Mestoiwe, articulă el răgușit. Mîine, nava te va duce pe lumea Dreffiților. Loteria te-a ales ca reprezentant al sheckliților pe planeta aceea.

Pe cînd întreaga delegație, apoi și familia, îl îmbrățișa și-l felicita, Paul auzi vocea primarului continuînd:

– ... trăiesc în bule de clor, sub apele estuarelor mocirloase... delicatese gastronomice și tehnici de controlare a temperaturii de uriașă valoare pentru noi.. de departe, cea mai mare onoare ce i se poate încredința unui shecklit.

Și, Oh, cît de mîndri erau de el Pops și Mops!

Puțin mai tîrziu, în timpul discursurilor oficiale, Paul păși într-adevăr peste stîncă, în rîpă, dar îl prinseră înainte de a fi căzut cinci metri. Nimeni nu-i remarcă stîngăcia într-un asemenea moment.

La urma urmei, o astfel de onoare ar fi zăpăcit pe oricine.

Traducerea Mihai Dan Pavelescu

OVIDIU TUDORAN

– Replay –

Strînse pumnii cu sete, înfingîndu-şi unghiile în carne, pînă la sînge. Durerea îl străbătu din ce în ce mai puternic, asemenea unui fluid ascendent, şi apoi se stinse. Imediat simţi cum tensiunea slăbeşte şi fiecare fibră din corp i se destinde.

Îndrăzni să-şi mişte încet piciorul drept şi atinse coapsa catifelată a femeii de lîngă el. Epiderma străină şi totuşi atît de apropiată îl ardea ca o flacără.

Prudent, temîndu-se parcă, îşi întoarse capul, şi în obscuritatea camerei îi desluşi părul cu reflexe metalice, revărsat pe umărul lui. Orbit, închise ochii cu repeziciune, speriat că totul s-ar putea risipi ca vraja unui miraj. Dar palmele, încă pulsînd în locurile unde unghiile muşcaseră avid, şi trupul cald de lîngă el, stăteau mărturie că nu visează. Sau poate că trăia un vis prea frumos pentru a fi adevărat, ceva ireal, de o perfectitate mult prea reală. Oricum, ar fi vrut să plutească astfel la infinit, golit de orice gînd, privindu-se doar din exterior, cu ochii unui observator imparţial.

Deschise din nou ochii şi buzele i se mişcară singure, conduse parcă de o voinţă străină:

– Cine eşti tu?

Nu ştia de ce întrebase şi nici nu aştepta un răspuns. Cînd auzi alături un suspin, îl trecură fiorii; se simţea ca un bolnav care ieşise timid la aer, după o lungă convalescenţă petrecută într-o cameră mohorîtă de spital, cu perdelele prăfuite şi iz de medicament.

Acum ştia ce voia să vadă, ce trebuia să vadă, ca şi cum de aceasta ar fi depins viaţa lui. Trebuia să-i vadă ochii.

Ochii. De la ei începuse totul.

Îi apăruse brusc în faţă, în timp ce el aluneca absent printre miile de chipuri anonime. Mergînd, se simţea singur, deşi era nevoit să se şteargă la tot pasul de alţii asemenea lui. Era singurătatea inevitabilă pe care numai marile aglomerări o pot „dărui". Şi, dintr-o dată, ca o lovitură decisivă şi neaşteptată, dar cu atît mai năucitoare, se ivise Ea. De ce nu trecuse mai departe şi rămăsese pironit locului?! Din cauza ochilor! Sau, mai exact, din cauza lipsei lor. O fracţiune de secundă crezuse că vede o faţă cu orbitele goale. După cîteva clipe îşi reveni, reuşind să distingă şi ochii. Nu mai văzuse aşa ceva niciodată. Ochii erau cenuşii. Atît de cenuşii, atît de imenşi şi de profunzi, încît dădeau impresia că poţi privi prin ei ca prin apa unui izvor de munte. Erau limpezi şi în acelaşi timp întunecaţi, erau ca două bucăţi de alabastru cărora li s-a luat strălucirea efemeră, rămînîndu-le în schimb profunzimea matităţii. Oricine ar fi spus că erau nişte ochi fermecători. Pentru el erau străini. Se surprinse căutînd cu încăpăţînare în spatele acelor ochi ceva ce refuza să se lase descoperit.

– Mă doare!

Cuvintele îi percutară timpanele ca nişte detunături. Se dezmeticii şi de-abia acum observă că degetele i se albiseră în timp ce-i strîngea cu putere încheietura mîinii. Intimidat, îi dădu drumul şi articulă cîteva cuvinte zăpăcite. Încă nu-şi putea explica de ce oprise din drumul ei această femeie şi, de ce continua s-o reţină; o privea şi-i descifra faţa cu trăsături regulate, nasul voluntar şi gura cu buze fremătătoare. Faţa ei nu exprima nici reproş, nici teamă, aproape nici uimire, poate doar aşteptare.

Îşi fixă privirea asupra părului care cădea drept şi imobil pînă aproape de umeri, ca turnat în argint orbitor. O adiere se strecură printre firele luminoase, fosforescente, şi, sub privirile lui, părul deveni aidoma ochilor. Era un spectacol care-l fascina, care-i răscolea toate simţurile, care-i deştepta cu cruzime toate dorinţele pe care le credea uitate.

Trebuia s-o oprească cu orice preţ. Trebuia!

Încă nu ştia prea bine ce ar fi putut însemna această fiinţă pentru pustiul din el, dar trebuia s-o reţină. De altfel, nici nu era prea greu, fiindcă ea nu făcea nici o mişcare. Simţea că n-o vede pentru prima oară şi totuşi ştia că n-o mai întîlnise niciodată. Mai încercase senzaţia asta cu locuri, lucruri, întîmplări, despre care era convins că se repetă, chiar dacă numai în imaginaţia lui. Atunci ridica din umeri şi prefera să uite. Acum, însă...

Îi venea să se ciupească de mînă pentru ca durerea să-i dea certitudinea realităţii. Dar ea era cea mai convingătoare realitate...

Zîmbi timid:

– Unde ne-am mai văzut? Cînd?

– Suficient, cunosc stilul, surîse Ea. Încearcă altfel.

– Nu glumesc!

Privirea ei îl cuprinse ca o pînză de păianjen.

Acum înţelegea că ochii ce păreau atît de lipsiţi de apărare, atît de puţin complicaţi, sînt cele mai teribile şi infernale maşini de explorat. Deşi se priveau faţă în faţă, îi simţea privirea trecînd peste ceafă, peste muşchii spatelui (dureros de contractaţi), se simţea descoperit ca oul lui Columb, descifrat la microscop pe toate părţile şi din toate unghiurile. Nici nu mai ştia dacă ea vorbeşte, sau dacă el îi aude gîndurile.

– Important e că ne-am găsit. Sau ne-am regăsit.

Cuvintele nu-şi mai aveau rostul. Tăcerea era marea lor înţelegere. Plecară alături că dintotdeauna şi paşii îi purtau obişnuiţi parcă, spre refugiul lui, în care nu pătrunsese încă picior şi suflet de femeie.

Tăcerea rămăsese la fel de grăitoare şi acolo, în clipele cînd mîinile lui tremurînde o dezbrăcaseră cu furia nerabdării şi cu grija de a n-o strivi. Totul fusese simplu şi firesc, şi mai ales cald. Nebunia din el de-abia îi dădu timp să-şi dea seama că trăieşte cele mai bune clipe din viaţa lui. Pînă acum lucrurile se succedau identic: o pîclă neagră şi cleioasă îi acoperea creierul, după care urma scurta beţie a simţurilor şi, foarte repede, trezirea; senzaţia de vid brusc, atît de puternic încît întuneca orice licăr de satisfacţie. Epilogul era mereu acelaşi; impresia aceea de greaţă care urca în el pînă cînd trebuia s-o „arunce": „ieşi afară!"... Şi apoi, din nou golul. Golul din el. Golul din jur.

Acum nu mai ştia ce se întîmplă. Nu mai putea să se aleagă de cea din braţele sale. Nu mai ştia ce este. Nici unde este. Şi nu-i păsa.

Lumea colorată în care-l aruncase beţia lui nu ameninţa deloc să dispară. Împlinirea lui era totală. Îl învăluia o fericire calmă.

Un singur gînd se strecură pe neaşteptate, nemilos, injectînd brutal veninul îndoielii: dar Ea?

Ochii. Numai ei puteau să răspundă. Ar fi trebuit să lucească prin întuneric. Îşi încordă privirea. Nu-i găsi. Erau acoperiţi de perdeaua grea a pleoapelor. Nu reuşi să desluşească decît părul, răsfirat pe pernă ca o mare după furtună. Cu un gest grăbit făcu lumină, dar o stinse imediat. Îi fusese de ajuns s-o privească doar o clipă şi îndoiala dispăruse. Faţa ei atît de destinsă, cu pleoapele leneş plecate, cu un zîmbet abia schiţat în colţul buzelor, confirma totul.

Se lăsă lin pe spate. O adiere îl gîdilă uşor pe obraz şi imediat simţi buzele ei muşcîndu-i lobul urechii. Mai mult ghici decît auzi cuvintele care-l înfioară:

– Dragostea mea... dragostea mea...

Capetele ţigărilor aprinse străpungeau întunericul ca două pîlpîiri ce-au adunat toată energia din cele două trupuri întinse unul lîngă celălalt. Golit de voinţă, refuza să deschidă calea singurului gînd care mocnea tăcut, dar constant în mintea lui. Ştia că nu-l va mai putea înăbuşi mult timp. Dar sentimentul plutirii îl părăsi, făcînd loc unei senzaţii neplăcute şi confuze, că trebuie să afle. Ce anume să afle? Deocamdată un singur lucru îi era clar; dacă voia să se întoarcă la starea dinainte trebuia să găsească răspunsul. Se concentră. Cuta dintre sprîncene se adînci aşa cum se întîmpla de fiecare dată cînd încerca să-şi amintească ceva. Observase că nu putea spune cu precizie ce făcuse cu o săptămînă, cu o zi în urmă, dar fapte de mult uitate îi reveneau în minte de parcă s-ar fi petrecut ieri. Acum însă avea impresia că o voinţă străină îi mînă gîndurile pe un drum aprioric stabilit, lui lăsîndu-i doar iluzia libertăţii de decizie.

Era şi singura explicaţie pentru ceea ce rostiră buzele lui:

– Cine eşti tu?

– Eu sînt tu.

Ca un cuţit. Dureros. Insuportabil de dureros. Nu!

– Nu! E imposibil! Nu poţi fi Ea!

Rostise cuvintele şoptit, înfrînt. Clipi peste ochii umezi şi toată pelicula cenuşie a vieţii lui se derulă cu repeziciune. Ea, singura lui raţiune de a fi zîmbi din nou, dispărînd la fel de repede precum venise. Singurătatea. Revolta împotriva realităţii. Şi apoi experienţa. Nu! Nu putea fi Ea! Ea Nu Mai Exista!

Întîlnirea, contopirea, ea, totul nu fusese decît o iluzie. Înşelăciune.

Dorinţa de a trăi îl părăsi.

Nici nu simţi cînd acul îi pătrunse în inimă.

Prăbuşirea, negura şi liniştea. Uitarea...

Oare cît trecuse? Un an? Un secol? Un minut?

Din beznă începuse să crească o luminiţă, din ce în ce mai mult, pînă îl orbi. După ce se obişnui cu strălucirea care-i frigea pupilele, începu să zărească.

Lumina venea de la o lampă orientată spre o masă cu reflexe metalice în jurul căreia se îmbulzeau cîţiva oameni grăbiţi. Unul dintre ei se desprinse de grup şi se îndreptă spre un ecran, acum mut şi întunecat.

Atunci putu să privească corpul întins pe masă. Era corpul lui şi-l privea cu consternare, incapabil de vreo reacţie. Oare el, adevăratul mai trăieşte? Şi care era adevăratul? Sau, poate era acelaşi?

Nu mai avu timp să vadă decît cum unul dintre cei în alb apăsa ritmic toracele corpului întins pe masă. Durerea din stînga îl sfîşia ca o gheară. Şi apoi, în umăr, ca un pumnal. Şi iar...

Deschise ochii. Un chip binecunoscut îi zîmbi:

– Ai fost grozav!

– Mda... răspunsul lui fu mai mult intuit, pentru că pe faţa palidă şi suptă nu se clintise nici un muşchi.

– Cum te simţi?

Într-adevăr: cum se simţea? Ce simţea? Încercă să surîdă.

Un rictus suferind îi strîmbă faţa. Nu simţea nimic. Nu avea nici un gînd, nici o dorinţă, nici o durere. Şi, mai ales, nici o speranţă.

Totul îi era indiferent.

– A fost un triumf, auzi; şi cei mai mari sceptici s-au entuziasmat. E o mare realizare!

– Reluaţi!

– Cum?!

– Reluaţi!!!

– Sigur că o să reluăm. Sigur. Fii fără grijă. După ce te refaci, poate găsim alţii care...

– Acum! buzele lui de-abia puteau să implore.

– Imposibil, n-ai să poţi rezista! În nici un caz!

– Am spus acum! Nu-mi pasă dacă voi rezista!

– Bine, dar...

– Ori cu voi, ori fără voi, eu tot am să încerc. Fie şi singur. Nu aveţi de ales!

– Deşi mă opun categoric, probabil că nimic nu te poate convinge...

– Exact, pentru mine n-are nici o importanţă. Nici una. Înţelegi? Absolut nici una. Daţi-i drumul!

– Bine. La revedere. Urmă o pauză şi acelaşi glas reluă încet: – „Sper".

Închise ochi. Efortul vorbirii îl copleşise. Începea să-şi perceapă corpul. Zecile de înţepături de la picioare însemnau dezmorţirea muşchilor. Dar creierul? Creierul i se supunea pentru că refuzase cu încăpăţînare să creadă. Pentru că refuzase să accepte.

Nu reacţiona în nici un fel cînd acul îi căută vena. Un val de adevărată bucurie îl inundă. O va găsi din nou. Ea era El. Va exista atîta timp cît va exista şi el. Mai apucă să vadă cum pe monitor unda verde îşi rărea frecvenţa pentru ca apoi să devină o linie continuă. Un ţiuit constant o acompania. Mai deslusi nişte tipi în alb care se foiau în jurul unei mese tot albe, pe care se găsea un trup. Era trupul lui. Apoi uită...

Rămase cu privirea ţintuită în adîncul ochilor cenuşii, atît de străniі...

Zîmbi:

– Unde ne-am mai văzut? Cînd?

– Suficient, cunosc stilul, surîse Ea. Încearcă

altfel.

– Nu glumesc!

... O luă de braţ. Ea nu opuse nici o rezistenţă...

Comunicat oficial: „Astăzi s-au reluat experienţele TAM (trăire în apropierea morţii) întrerupte temporar datorită morţii tragice şi fulgerătoare a logodnicii coordonatorului principal al cercetării. Dînd dovadă de un înalt spirit de sacrificiu şi responsabilitate ştiinţifică, coordonatorul principal s-a oferit voluntar pentru primele experienţe. Cei interesaţi se pot adresa pentru înscriere la secretariatul nostru din ... "

Menţiune Helion 1985

File din istoria modernă a literaturii SF anglo-saxone

8. Ne reîntoarcem la All-Story Weekly, începînd cu 17 ianuarie 1920, pentru a urmări serialul lui Victor Rousseau, „The Eye of Balamok". Autorul, pe numele adevărat Victor Emmanuel, era englez după tată şi francez după mamă, jumătate evreu şi jumătate catolic. Acest amestec, puţin obişnuit, a format un excelent scriitor de literatură populară. „The eye of Balamok" prezintă existenţa unei civilizaţii subterane sub deşertul Australiei. Casta nobililor, de rasă albă, îi domina pe aborigenii australieni cu ajutorul a cîţiva dinozauri şi şerpi monstruoşi, dresaţi de preoţi. Un om de la suprafaţă, Gowman, pătrunde în această lume subterană. Aici se îndrăgosteşte de prinţesa Hita, iar aceasta de el. Amîndoi luptă pentru a o reinstaura pe ultima pe tron. Eşuează în misiunea lor, refugiindu-se într-un „no man's land", unde timpul este abolit, existînd doar dragostea lor. Intrarea este păzită, de alţi amatori, de şerpi uriaşi. Autorul ne sugerează că grădinile Edenului, ale lui Adam şi Eva ar putea fi amintirea sejurului petrecut de cei doi în acest loc, amintire purtată de-a lungul secolelor. Gowman şi Hita se hotărăsc să abandoneze acest Paradis pentru a mai încerca o dată să recucerească tronul. Dar în timp ce ajung la palatul cu pricina, sînt surprinşi de modernismul locului, iar ei se transformă în doi bătrîni neputincioşi, cei care pretind că sînt, fiind nişte legende pierdute în noaptea timpului. Cu toate naivităţile textului, inerente vremii în care acesta a fost scris, Victor Rousseau a reuşit o lucrare originală cu o mare cantitate de poezie, păstrată chiar şi în zilele noastre.

Numărul din 12 iunie 1920 al revistei „Argosy" ne propune prima reuşită a unui nou scriitor de science-fiction, Murray Leinster. Viitorul decan al autorilor genului, şi-a început cariera din februarie 1918 şi în mai puţin de doi ani a ajuns la nivelul celor mai buni. Numele lui Leinster era în realitate Will F. Jenkins, cu care a semnat de fapt şi cîteva din lucrările publicate. Leinster s-a născut în Virginia în anul 1896, dar familia şi-a schimbat de multe ori domiciliul, înainte de a se stabili în Irlanda, la Leinster Country. Tînărul Will Jenkins n-a obţinut rezultate prea grozave în timpul şcolii, cultura datorîndu-şi-o activităţii autodidacte. Reîntoarcerea în Statele Unite a însemnat diferite munci ocazionale, înainte de a deveni scriitor. După scriitorul Sam Moskowitz a fost cel mai prolific autor al vremii, scriind aproape 1500 de povestiri, nuvele şi romane.

„The Mad Planet" a apărut în iunie 1920 în „Argosy", urmarea acesteia, în aceeaşi revistă, în aprilie 1921. Mai tîrziu, în 1953, Leinster a scris „Nightmare Planet", care a completat seria. Totul a apărut în roman, intitulat „Forgotten Planet". Tema generală – care datează din 1953 – este aceea a însămînţării planetei nelocuite, pînă la crearea condiţiilor favorabile vieţii umane. O planetă fără nume suporta o asemenea însămînţare progresivă, începînd cu micro-organisme şi cu intenţia de a se opri la vertebrate. Din cauza unui acident, programul se opreşte la insecte. Inexistenţa păsărilor şi a reptilelor, care ar fi putut împiedica proliferarea insectelor, acestea nu au întîrziat de a deveni rasa dominantă a planetei, în urma unor mutaţii atingînd dimensiuni şi o ferocitate înspăimîntătoare. În acest moment, un pachebot spaţial, „Icar", se prăbuşeşte pe planeta fără nume, pasagerii supravieţuitori înfruntîndu-se cu un adevărat coşmar printre miile de fluturi uriaşi carnivori, cărăbuşi ucigaşi de oameni şi păienjeni înspăimîntători.

„The Mad Planet" începe după trecerea mai multor generaţii de oameni, de la accidentul lui „Icar". Coloniile umane, decimate şi terorizate de insectele uriaşe, au uitat complet că într-o altă lume există o civilizaţie umană. Supravieţuitorii sînt mult mai aproape de omul de Cro-Magnon decît de creatura care a cucerit stelele. Un tînăr, mai ambiţios decît alţii, Burl, încearcă să dea tribului lui locul pe care îl merită în această lume ostilă. Bineînţeles, el nu face acest lucru conştient, ci ucigînd pentru a se apăra. Astfel el descoperă armele (de fapt o antenă de cărăbuş) şi realizează că fuga nu este singura soluţie în faţa atacului unei insecte uriaşe. Cu aceste performanţe nu reuşeşte să cîştige simpatia tribului, ci doar a frumoasei Saya; tovarăşii săi, deranjaţi din tabieturile lor, considerau o nebunie încercarea de a te apropia de o insectă ucigaşă, pentru motivul de a-i străpunge pieptul fragil.

În „The Red Dust" un nou pericol îl ameninţa pe Burl. În fruntea tribului său, este forţat de împrejurări să părăsească vechiul loc de baştină şi să navigheze de-a lungul unui fluviu pentru a descoperi noi teritorii. Călătoria se încheie undeva pe un platou uriaş aflat la altitudine. Aici, cărăbuşii nu au decît doi cm lungime, ca şi celelalte insecte care nu au găsit aici aceleaşi condiţii propice pentru a deveni uriaşe şi ucigaşe. Burl, Saya şi tribul sînt salvaţi.

Nicolae C. ARITON ✍

(va urma)

Zidul

13 ianuarie 2055

Astăzi a fost frig. Mult mai frig decît ieri, iar apa a înghețat la mal. Am spart cu cangea gheața și am lansat barca.

Intenționam să pescuiesc. Mai precis, să prind ceva. N-am reușit. Mult mai simplu ar fi fost să caut peștii, în gheața spartă la mal.

Dar am și eu demnitatea mea. Plus barca. Resturile sînt pentru plebe.

Mă voi rezuma la conservele găsite atunci.

15 ianuaire 2055

A apărut soarele, pentru o jumătate de oră, pe la prînz. Carola mi-a amintit că azi se împlinesc 205 ani de la nașterea lui Eminescu.

Festivitatea am organizat-o în fosta clădire a primăriei. Sau ceea ce mai rămăsese din ea.

Seara a fost frumoasă,. reușită chiar. M-a felicitat fostul director al Liceului teoretic, spunînd că nici la liceu nu i-au reușit astfel sărbătoririle lui Eminescu.

1 februarie 2055

De trei zile ninge în continuare, fără oprire. Altă dată, cînd eram copil, m-aș fi bucurat. Acum și aici nu mai are cine să se bucure.

Ieri, Mișa mi-a povestit că, undeva, ar putea exista comunități ca ale noastre. Presupunerea lui era logică, iar la întrebarea „unde" a ridicat din umeri.

A rămas să ne gîndim la chestia asta la vară.

8 februarie 2055

Ieri am fost să vînăm șobolanii ce atacaseră magazia cu alimente. Alex a fost mușcat de mînă. A sîngerat mult pînă să ne dăm seama de gravitatea rănii. Prea tîrziu, însă. Am ucis cîțiva și le-am privit trupurile. Grase, mari. Cît au putut crește șobolanii de atunci incredibil.

25 februarie 2055

S-au împlinit cinci ani. Este un fel de sărbătoare și asta: aniversarea unei zile ce a însemnat extrem de mult în viața tuturor. Chiar dacă unii n-au mai apucat să-și dea seama de asta.

Am vărsat pentru ei ceva din vinul ce-a scăpat.

13 martie 2055

Soarele e mult mai puternic. Zăpada a început să se topească, iar apa a crescut foarte mult.

Mișa mi-a propus să folosim barca atunci cînd va fi posibil s-o facem. Zice că ar trebui să ne intereseze ceea ce s-a întîmplat cu Glenn. Plecase în urmă cu aproape doi ani cu barca în josul apei. Nu l-am mai revăzut.

Cred că într-adevăr ar trebui să refacem drumul acestuia. Însă ne-am folosi de singura barcă existentă în (fostul) oraș.

31 martie 2055

Un nou eveniment. De data aceasta, unul plăcut. A născut Ingrid. Nu contează faptul că micuțul are o membrană între degete, contează că este viu. Trăiește, lucru ce a bucurat imens comunitatea.

Este primul copil născut viu după accident.

14 aprilie 2055

Ne-am hotărît pentru a merge în recunoaștere. Un fel de expediție. Fără barcă, însă; am socotit că ar fi fost mul mai bine așa, deși ar fi fost utilă.

Voi pleca împreună cu Hans.

29 aprilie 2055

Am plecat de două zile. Am luat-o în amonte. Pînă acum nimic interesant, nimic demn să merite atenția. Peste tot, pămînt negru, ars, fără vegetație. Pe mal, pești morți, răspîndind o duhoare insuportabilă.

3 mai 2055

Deja avem o săptămînă de mers, fără nici un rezultat notabil. Se pare că totul a fost ras de pe fața pămîntului. Tot ceea ce însemna vegetație. Cîte un pește, din cînd în cînd, mai sărea din apă, dar asta se întîmpla foarte rar.

Ne-am hotărît pentru un scurt popas înainte de a ști dacă mai are sens să mergem mai departe.

Pînă la urmă am observat că mai avem provizii pentru două săptămîni. Deci, încă trei zile de mers.

13 mai 2055

Am ajuns la zid. Se pare că este aici de cînd lumea. Parcă a crescut din pămînt, aparținînd acestuia precum arborii – aproape arși – care par un fel de gărzi ale lui. Hans vrea neapărat să vadă ce este dincolo. Inițial, a vrut să treacă prin apă, susținînd că vede ceva. N-a reușit. Plasa care era întinsă prin apă l-a împiedicat.

Curiozitatea este mare. Însă, Hans a ajuns pe muchia zidului și strigă fericit:

– Oameni, verdeață, vi...

O împușcătură răsună și Hans se prăbușește cu jumătate de față smulsă.

26 mai 2055

Am ajuns în oraș. Le-am spus că nu există nimeni și nimic. Nu există nici o comunitate nicăieri.

Nu mai sîntem decît noi.

Dan NINOIU ✍

Clubul SF Teseract

Clubul SF Teseract din Tg. Mureș a luat ființă în sala de ședințe a bisericii unitare (!) din inițiativa unori fani înrăiți și cu srijinul material al Madisz (UDTM). De-a lungul timpului am rămas fideli primului nostru sponsor, participînd alături de el la toate bucuriile și necazurile (de ex.: evacuarea forțată din sediu a organizațiilor de tineret).

Ca urmare nu am solicitat personalitate juridică proprie, avînd totuși autonomie deplină în acțiune.

Curiozități:

Activitatea se desfășoară în lb. maghiară și este un club nu un cenaclu.

Încă din start și-a propus două obiective principale, și anume aceea de a populariza literatura și arta SF prin toate mijloacele, și de a ridica nivelul de cultură generală a membrilor săi.

Clubul se întrunește din două în două săptămîni, locul de desfășurare fiind foarte variat. Avînd în vedere numărul mare de participanți la reunirile noastre, în urma evacuării din vechiul sediu, am fost nevoiți să utilizăm ceea ce puteam: sala de ședințe UDMR, amfiteatrul din Casa Maimuțelor din Grădina Zoologică, sediile unor culte religioase sau băncile din parcuri.

Cu cei peste 150 de membri, în general am putut audia o prelegere despre o temă dată și viziona un film SF.

Prin eforturi proprii, clubul nostru și-a format o bibilotecă de reviste și de cărți SF atît în lb. maghiară, cît și în lb. română.

Desigur, și în rîndurile noastre se află creatori SF unii din ei avînd lucrările tipărite la diverse publicații în lb. maghiară.

Menținem legătura cu diverse cluburi SF din țară și din Ungaria.

Adrese de contact (nu există ierarhie!):

Szatmári Zsolt
B-dul 1 Decembrie 1918 273/18
Pápai László Zsolt
Str. N. Bălcescu 8/74
tel. 095 438 073
Clubul SF Teseract MADISZ
Str. Gh. Doja Nr. 9
4300 Tg. Mureș
tel. 095 433 573

(N.n. Așteptăm materialele pe care le-ați promis)

Nu știu ce aș putea face acum. Sînt alesul tribului Ino și nu am dreptul să mă gîndesc la moarte. Fiindcă sînt la un pas de a deveni stapîn. Iar un stăpîn, Rogul, niciodată nu se gîndește la propria moarte. El își conduce oamenii la vînătoare, îi învață să-și facă adăposturi și îi fecundează.

Îl văd pe Gnoso, preotul și savantul tribului, învățătorul și prietenul meu, venind spre mine. Zic îl văd și gîndul despre acțiunea aceasta banală taie în mine un canal dureros.

„Nu-i nimic, are pe unde se scurge apa cînd plouă" rînjește sarcastic Can, cel mai bun fost prieten al meu, de undeva de desupra și din stînga creierului. O parte din neuronii mei s-au hotărît să mă pună la încercare. Au recuperat țăndările chipului său din memorie, l-au recompus și au proiectat apoi cîteva duzini de miliarde de fregi în locul în care eu simt acum prezența lui Can. Imaginea e reușită, crăpăturile mozaicului sînt insesizabile: ochii de lup ai lui Can, buzele cărnoase – era un prieten cu care ai fi făcut dragoste oricînd cu plăcere –, creasta de păr auriu mărginită de însemnele familiei tatuate pe țeastă. Dacă aș fi fost un Ino Art, aș fi scanat-o și reprodus-o în piatră.

Cel mai bun fost prieten pentru că rămăseserăm numai noi doi, iar ultima treaptă spre a deveni ales trebuia stropită cu sîngele unuia dintre noi. Și celelalte trepte trebuiseră stropite cu sîngele cuiva. Dar la început porniserăm mai mulți (eterna regulă a selecției) și totdeauna altcineva – ființe neumane, răbufniri ale forței naturii, ghinionul sau hazardul – avusese grijă să ne împuțineze. Pe ultima treaptă trebuia s-o facă chiar unul din noi. Norocul meu a fost că am înțeles asta primul. Era o noapte tropicală în care luna sta să nască în încrengătura ramurilor unui maribu uriaș, pînă atunci luptaserăm împreună împotriva acelui altcineva, am conectat fiecare cîte o emisferă a creierului la privighetorul quonic, să stea de veghe și ne-am împerecheat pe malul marelui fluviu. Apoi Can a adormit și eu am rămas să păzesc. Și în liniștea aceea paradoxală, în al cărei spectru se puteau găsi foșnetul palmierilor, al arborilor maribu și ferigilor gigante, urletul fiarelor, trepidațiile stîncii de cron, fornăitul înaripatului și respirația îndepărtată a tribului Ino, am înțeles că toți ceilalți aspiranți muriseră, rămăseserăm numai noi doi, și că depindea numai de mine să fiu alesul. Țineam la Can, nu era numai o convenție – deși modul în care eu îmi exprim acum gîndurile este o convenție –, așa că l-am făcut să moară ușor, repede: i-am deconectat privighetorul, al meu era singurul flux bionic care nu-l alarma, și i-am zdrobit craniul cu unul din bolovanii ce străjuiau fluviul. Am făcut asta cu sînge rece, actul pe care îl înfăptuisem cu el înainte nu m-a influențat deloc, era doar o rămășiță a comportamentului de reproducere al strămoșilor, plăcere fără posibilitatea procreării, (asta o poate face numai Rogul, depunîndu-și ouăle în pungile natale ale Xino mamelor). I-am smuls piatra iradiantă de la gît și am pus-o lîngă a mea. Cu timpul pietrele s-au contopit într-una singură. A fost iarăși norocul meu: perioada după care îmi va muri piatra, după care puterea mi se va împuțina este acum de două ori mai mare. Sufletul îmi este galben de bucurie, simt cum piatra palpită pe pieptul meu, trăiește parcă o viață ascunsă și inexplicabilă.

Simt cum inima lui Can tresaltă deasupra inimii mele și Gnoso se apropie de mine ținînd în mîini două săgeți de cron, măiestrit cioplite, gravate cu însemnele alesului.

Văd cum Gnoso se apropie. Nu știu de ce gîndul despre acest simț îmi revine atît de obsedant; ghicesc poate sau cineva îmi spune, într-un limbaj pe care altcineva din mine îl înțelege, ce va urma.

„Văzul este minciună și ochii sînt degeaba" îmi spunea Gnoso pe vremea cînd eram doar un Ino-Copil-Pregătit-Pentru-A-Deveni-Aspirant.

Gnoso își are laboratorul în miezul stîncii de cron. Nici unul din oamenii Ino nu înțelege ce face Gnoso în grota aceea din stîncă, nu înțelege multe din obiceiurile, cuvintele sau faptele sale. Dar îl respectă. Toți se tem de el și îl respectă, pentru că el îi apără de boli și îi vindecă, le creează arme noi și descîntece de vînătoare, îl conduce în ritualuri și în fața zeilor.

Și pentru a-mi dovedi ce spunea mi-a arătat un ochi electronic, o sculă preistorică din joncțiuni integrate. „E mai bun decît cei ce ți se dospesc în orbite" a zis. Nu l-am crezut. Obiectul era prea vechi că să-l cred. „Înainte ochiul ăsta îl înlocuia pe cel viu. Ție am să-ți fac o altă operație". A depus un pluriv:rus cercetaș pe pinul de ieșire al senzorului. Apoi mi l-a înfipt în ceafă. Și m-a legat la ochi. După un timp – cercetașul fusese programat să caute centrul nervos al văzului, atacînd celulele adipoase și musculare și transformîndu-le în neuroni, modificînd legăturile neuronilor și creînd un nou nerv optic și să moară – am început să văd ce se întîmplă în spatele meu. Gnoso avusese dreptate.

Acum sînt în laboratorul din stîncă și Gnoso ține două săgeți de cron în mîini.

– Văzul este minciuna și ochii sînt degeaba! zice și mi le înfinge în ochi.

Gestul este făcut cu putere, se-aude mai întîi un plesnet scurt, ochii mi se sparg ca două boabe

POMPILIAN TOFILESCU

Rogul

de strugure, un lichid călduț mi se prelinge pe buze și creierul îmi este zgîriat de hîrșîitul aspru al vîrfului săgeții care se freacă de oasele craniene. Urlu de furie și neputință, stînca se cutremură, e urletul înfiorător al alesului rănit, mă întreb al cîtelea înregistrat de pereții sensibili ai grotei. Nu fac însă nici o mișcare, știu că acesta este ritualul și trebuie să-l îndur, sînt la un pas de a deveni stăpînul tribului Ino, iar un stăpîn habar nu are ce-i aceea durerea. Rămîn înghețat în fața preotului și-i aștept cuvintele.

– Ani mulți ca stelele au trecut de cînd Ino e stăpînul lumii.

Vînătorii lui Ino
sînt mai viteji decît tigrul cu coarne
și mamele lui
mai fecunde ca albinele galbene.
Oamenii dinaintea lui Ino
trăiesc în oamenii de acum
oamenii neputincioși de dinaintea lui Ino
sînt fericiți că trăiesc în stăpînii planetei
Verdele intens al ferigii
nu e mai intens ca dragostea noastră
Noi sîntem Ino
Noi sîntem Ino

Litania curge ca un balsam, săgețile au prins rădăcini în orbite, ochii pe care nu-i mai am nu mă mai dor, cîntecul preotului șerpuiește prin mine tăind poteci luminoase și ridicînd valuri în clocot, sîngele a sute de Rogi, care și-au depus pe rînd ouăle în pungile natale ale mamelor, pînă să mă nasc eu, îmi arde venele.

Percep, fără ochi, imaginea scînteietoare a lui Gnoso care psalmodiază în transă:

– Priviți veri îndepărtați
din constelația asemenea înaripatului
unul este Alesul
unul este înaripatul
una este lupta dintre ei
Priviți oameni puternici ai tribului Ino
unul este Alesul
unul este înaripatul
una este lupta dintre ei
Priviți și chiuiți
Veri îndepărtați
și oameni puternici ai tribului Ino
chiuitul vostru să fie de un milion de ori
mai tare decît țipătul Marelui Vulcan
să biciuască plantele
să stingă sorii
să-l înfioare pe Bătrînul
care stă în spatele Universului
și-l îngrijește
Ascultați Veri îndepărtați
Fie ca să se nască Trimisul
care să adune în el
și chipul lui Ino
și chipul vostru
Noi sîntem Ino

Mă simt de un munte de ori mai puternic. Gnoso scînteiază încet și șters în fața mea. Trebuie să fie epuizat. Dar nu, începe să vorbească, de data aceasta mie, direct, fără incantație.

Vocea îi sună liniștit:

– Acum vei porni vînătoarea înaripatului. Dacă învingi vei fi Rogul acestui trib de zece îmbătrîniri. Dacă nu trupul tău va deveni hrana lăcustelor de var, iar numele tău va fi șters din istoria lui Ino, nu se va găsi în legende, nici în memoria stîncii de cron, nici în creierul meu sa al tututror Gnoso care vor veni după mine.

„Tuturor Gnoso care vor veni după mine". Într-adevăr, preotul și savantul tribului, învățătorul și prietenul meu este altfel. Pînă și înmulțirea lui este ciudată. Gîndul la nașterea lui Gnoso îmi răscolește măruntaiele care sînt gata să scuipe vomă. El nu a ieșit dintr-un ou fecund al stăpînului, ci din burta scîrboasă și prin vaginul scîrbos al unei femei. Cred că sînt singurul – de ce tocmai eu? – care știe ce este aceea o femeie. Care a văzut o ființă denumită astfel. Ceilalți Ino au auzit, numai, de ea, în mituri.

Eram într-o zi, un Ino Copil, în grota laborator a lui Gnoso. Și din sala minunilor, așa am denumit mai tîrziu segmentul acela de peșteră, au început să reverbereze sunete adînci și tînguitoare sau repezit precum mersul fluviului la izvoare, întunecate ca norii încărcați de electricitate ai furtunii, vrăjite precum curbeele care joacă pe frunze prin descompunerea luminii în boabele de rouă ale dimineții. Am intrat și l-am văzut pe Gnoso cîntînd la unul din aparatele lui străvechi, un sintetizator de sunete. M-a văzut și el și a continuat să cînte. Atunci am plîns și am vrut să-l omor. Ceea ce făcea el se chema minciună. Înșela zeii. Muzica era într-adevăr frumoasă, dar era falsă, nu se putea compara cu aceea pe care tot Gnoso o scotea la ceremonii din corzile de maribu întinse pe o piele de elefant carnivor. Rîzînd parcă de mine, și-a întins o mînă și a coborît-o într-un dans nebunesc pe clapele sintetizatorului cromatic. Și într-o sarabandă de culori și acorduri, în fața mea, și-a creat femeia.

„Vezi tu cutia asta?" a zis (era o memorie) „În ea am, închise, toate cele zece miliarde de femei care alături de bărbați populau planeta înaintea sfîrșitului vechilor oameni".

Cu sintetizatorul bios și cu memoria aceea putea să recreeze pe oricare din ele. Apoi se cupla cu ea în modul vechilor oameni de care pomenise. Femeia îi năștea un fiu pe care îl numau tot Gnoso, care va fi avînd și el un fiu pe nume Gnoso, precum tatăl, bunicul străbunicul și tot acest șir de Gnoso, lung cît un fir legînd steaua verilor din constelația înaripatului de planeta noastră, moștenind din verigă în verigă știința și obiceiurile tribului, mașinăriile ciudate și laboratorul din miezul stîncii de cron.

(Mai tîrziu am înțeles imensa putere a lui Gnoso. Este poate mai puternic ca Rogul. Are la dispoziție știința de

neînțeles pentru ceilalți și posibilitatea combinării a zece miliarde de modele genetice, cele ale femeilor plus cel al primului Gnoso. Pe cînd Rogul nu este decît o selecție a fenotipului într-un ciclu de zece îmbătrîniri. Și minunea care transformă alesul învingător al Înaripatului în Rog.

Gnoso așteptasé în liniște să mi se potolească curgerea gîndurilor. Le și urmărise cred. Nu am motiv însă să mă supăr. Și mă bucur că nu m-am gîndit la moarte.

– Sînt gata! zic

O ușoară modificare a cîmpului extern pe care îl percep dinspre el îmi dă senzația că zîmbește.

– Lasă-ți alchimizatorul aici. În primul rînd că trebuie să-l învingi fără arme. Așa e corect. El doar cornul de aur din frunte, tu săgețile de cron înfipte în ochi. Oamenii care te însoțesc la vînătoare pot să-și ia armele cu ei. Tu ești alesul. Și apoi că blana lui reflectă radiația și s-ar putea să devii tu însuți nisip vrînd să transformi Înaripatul în nisip.

Îl ascult. Îmi dau armele jos, pieptarul și scutul. Rămîn cu bustul strălucind arămiu în lumina artificială din peșteră. Așa îmi amintesc că îl voi fi văzut de multe ori pe cînd aveam ochi, scăldat de amurg: strălucind arămiu.

De afară, transmise prin canale ascunse în stîncă, răsună tam-tamul funebru al tribului Ino. Mă concentrez și încerc să-i **văd**. Șarpele se adună în mine, se face ghem și țintește înainte ca un pumn aruncat în fruntea bombată a unui grob pe care vrei să-l prinzi viu și să-i iei laptele. Dă întîi un ocol laboratorului și înghite fotonii cu o foame de nestăpînit, imagini: Gnoso, aparatul de construit corpuri de ceață, bucăți de mîini și picioare din lemn, eu însumi, peretele brun al grotei și întuneric. Un cer întreg de întuneric în care Șarpele Luminos pătrunde și se rătăcește, nu mai știe încotro s-o ia și se zvîrcolește ca un șarpe adevărat lovit, iar întunericul mușcă încet din el și îl stinge.

– Te ecranează cronul, rostește Gnoso; așa obișnuiește el să strice cu vorbe reci, numai de el știute – care pentru mine a fost o luptă – de a vedea dincolo. Ai greșit vrînd să vezi **prin** stîncă. Trebuie să vezi **cu** stînca.

Apoi:

– Zeii sînt puternici! Zeii sînt drepți! Zeii sînt generoși!

E salutul celor care pleacă la vînătoare. Uneori al celor care pleacă la moarte.

Îi răspund la fel și ies. Valea se întinde verde și pătată cu galben ca o piele de șopîrlă. Un cîrnat format din oamenii tribului Ino șerpuiește într-un cortegiu funerar spre locul sacru de pe malul fluviului. Apa se prelinge ca un scuipat pămîntiu de-a lungul văii. În fruntea șirului, într-o țeapă strunjită din aliaj de irbantin, doi Ino înalți și vopsiți în negru poartă înfiptă o păpușă de trei seteri lungime jumătate om-jumătate cal, care dă din mîini și copite, se zbate ca apucată de furii și cîntă. Ino îl înmormîntează pe cel care va muri în vînătoarea de azi, căci indiferent cine va fi, trupul său e scris că nu va avea parte de pămînt. Iar păpușa este o invenție drăcească a lui Gnoso. Îmi imaginez o mulțime de motoraşe, pistoane, pîrghii, transmisii, corzi vibrante – piese minuscule, culese dintr-o lume fantastică a furnicilor – care se zbat în burta, căpățîna și membrele păpușii. Mă întreb dacă nu cumva și Zeii sînt o invenție drăcească a lui Gnoso. Dacă există ceva în care să credem.

„Știi, legenda spune, iar Legenda n-am inventat-o eu" Gnoso s-a strecurat în mine și vorbește: „că legea ce face ca femeia lui Gnoso să nască un băiat Gnoso și mereu așa, nu este întotdeauna lege. Se întîmplă rar, poate la sute de mii de îmbătriniri, să existe ceva, un virus care strică programul, și atunci femeia lui Gnoso naște o fată; o ființă aidoma unei femei, dar mult altfel. Numele fetei este Fecioara și uneori se întîmplă ca ea să nu moară, s-o întîlnească Rogul și s-o fecundeze într-un alt fel decît pe născătorii Ino. Din împerecherea aceasta se naște Trimisul, cel care poate fi, în același timp, și cu noi și cu verii din constelația Înaripatului,

care să adune în el
și chipul lui Ino
și chipul verilor
Noi sîntem Ino"

Mii de șerpi să-și depună veninul în ochii și ouăle în burta lui Gnoso! Și oasele să i se facă de sticlă! Blestem cu mînie nemăsurată. Își bate joc de toți. Eu și ceilalți Ino care tocmai au terminat de îngropat papiţoiul grotesc jumate om-jumate cal sîntem niște idioți și niște proști.

Dar nu am timp să mă gîndesc la asta. Înaripatul e viu și trebuie să-l ucid. Iar eu sînt la un pas de a deveni Rog.

Mă așez la poalele stîncii de cron și îmi încordez Trupul de Foc. Stînca începe să vibreze o dată cu mine, acum înțeleg ce spunea Gnoso „să vezi **cu** stînca" metalul suge cuantă cu cuantă toate știuturile și neștiuturile Țării lui Ino și mi le transmite prin săgețile înfipte în ochi, în creier. Trimit cîteva zeci de miliarde de fregi superexcitați în mijlocul oamenilor mei și aceștia se sperie văzîndu-mă apărînd brusc între ei. Sînt în același timp aici și acolo; acolo îmi sînt doar simțurile și imaginea care îi îmbărbătează și îi conduce în luptă. Gnoso le-a plantat pe tot corpul solzi de sarozaur – o armură care să-i apere de loviturile Înaripatului.

Pîndim un timp încordați, apoi îl văd. Înaripatul se apropie plutind de noi. Aripile întinse, grumazul încordat și coama fluturînd îi sînt albe ca niște oase spălate vreme de o sută de îmbătrîniri de ploaie și de arșița soarelui. Cornul din frunte îi strălucește auriu și vestitor de moarte. Adulmecă și nechează. Vede cinci Ino așteptîndu-l – ceilalți s-au retras în adăposturi – dar mirosul numără și îi aducea în nări numai patru. Înțelege că unul din ei e fals, e o proiecție. Planează deasupra noastră adulmecînd pînă cînd oamenii mei își încordează arcurile criogenice. Feromoniii fiecăruia informează Înaripatul de mirosul mișcării arcului, iar eu îl înfrunt prin neclintire. M-a ghicit și țintește învolburîndu-se spre mine. Săgețile de ger se preling pe lîngă el și transformă aerul dinapoia să într-un bulgăre mare de gheață, ce cade spărgîndu-se de pămînt. Vînatul a înțeles că aceasta este ziua vînătorii și că eu sînt cel care vrea să-l supună. Se repede în imaginea mea și o spulberă. Ino țipă înfricoșat, apoi își dau și ei seama de truc. Pe fața lor se citește moartea. Și ei știu asta. Au știut de cînd s-au oferit să mi se alăture, că înfrîngerea sau victoria mea, posibila mea victorie – se va întemeia ineluctabil pe sîngele lor. Au mai știut însă și că astfel vor intra în legendele tribului, că vor deveni Gonacii Alesului, iar sufletele le vor fi cinstite de urmași și de Zei.

Văzduhul transpiră și se colorează în frică. Hărțuiala care începe în vale se oglindește întocmai în mintea mea, văd eu însumi ceea ce îmi spunea Gnoso în timp ce mă dezarma înaintea luptei: un Ino ridică alchimizatorul și, imediat aproape, se transformă într-o grămadă de scîrnă. Pe rînd, celorlalți Înaripatul le smulge capetele cu cornul și îi zdrobește în copite, fără să-și pateze măcar blana imaculată cu sîngele care țîșnește din ei ca un gheizer sau cu strigătele lor muribunde. Simt frigul morții lor pătrunzîndu-mă, dar nu pot să-i ajut; și trece totuși un timp pînă cînd viața tace pentru totdeauna în ei.

Înaripatul este obosit și acoperit de o spumă argintie. Acum trebuie să-l înfrunt chiar eu.

Piatra iradiantă îmi tremură pe piept, inima lui Can palpită deasupra inimii mele. Mă concentrez și chem fulgerele. Unul din ele lovește piatra și o preface în țărînă și Forță. Stau la poalele stîncii de cron și țes caierul Forței, îmi împletesc năvodul, cu care voi prinde peștele alb, uriaș, cu com de aur și aripi.

În miezul stîncii Gnoso rîde, se scălămbăie într-un dans obscen și cîntă:

– Hi, hi
unul este Alesul
unul este Înaripatul
una este lupta dintre ei
Ho, ho!

Înaripatul zboară spre mine. Arunc năvodul, îl prind și îl izbesc de metalul dur al stîncii. Se prăvale o clipă amețit, își revine și aud cum cornul său strălucitor îmi sfîșie stomacul. Mă arunc în sus și în timp ce mă rostogolesc prin aer (realizez că rana e ușoară; o vindec) văd cerul metamorfozîndu-se în jurul meu: o roată roșie învîrtindu-se, spirale negre, rîuri albastre, brune și iar albastre. Mă ridic și arunc iarăși năvodul.

Și iarăși..."Văzduhul este minciună și ochii sînt degeaba". Ce caută Gnoso în creierul meu?

Preotul și savantul tribului, învățătorul și prietenul meu a considerat că demonstrația cu ochiul electronic nu era suficientă. Și au urmat o mulțime de apusuri și răsărituri, de anotimpuri și treceri care s-au dus fără ca lumina să-mi spele ochii. Gnoso mă aruncase în marele fluviu, în apa neagră a adîncului printre viermii scuipători și sepiile cu gheare. Și a trebuit să-mi învăț pielea să respire și mintea să privească, să mă feresc de veninul și tăișurile mortale ale fiarelor rîului, să pot aduna hrana trupului meu.

„Ha, ha" latră obsedant Gnoso și înțeleg că de mine rîde. Și mai înțeleg de ce și că are dreptate și că lipsit de ajutorul lui nu aș fi avut nici o șansă să devin Rog.

Îmi scrijelesc brațele să curgă sînge, știu că mirosul sîngelui îl înnebunește și aștept ca Înaripatul să atace din nou. Îl eschivez și cu o săritură mă agăț de coama și de grumajii săi. Animalul țopăie și se răstoarnă în aer ca un șobolan acrobat, dar mîinile mele sînt niște fălci de cadavru care rămîn încleștate de el.

Mă gîndesc la pămînt și pămîntul mă atrage spre el cu o putere mai mare decît cea a aripilor albe. Ne prăvălim amîndoi în fluviu, noroiul de pe fundul albiei îl orbește și îl îneacă, se zbate să iasă, dar aripile îngălate de mîl îl leagă de apa, care ne poartă calm și nepăstor spre marea Groapă, puțul în care s-au strîns toate otrăvurile Țării lui Ino: deșeuri radioactive, acizi sulfurați, miasmele organismelor în descompunere. Și în timp ce mă prăvălesc împreună cu Înaripatul în adîncul nectarului negru îl văd pe Gnoso chițăind mulțumit, frecîndu-și palmele în mijlocul grotei sale.

Încet încep să mă pierd în întunericul arzător, nu mai simt decît ceva care se zbate lipit de mine și mă trage în jos. Din nou întuneric, sînt jumătate om-jumătate cal înfipt într-o țeapă de irbantin și mulțimea de Ino mă plimbă urlînd spre locul sacru, năvodul țesut din firele Forței mă prinde și mă izbește de stîncă, sînt un ochi electronic înfipt în cefa unui Ino incredul, ridic bolovanul și sfărîm țeasta lui Can, sînt un ou fecund al Rogului alunecînd în punga bălboasă a unui născător și mă risipesc fără putință de scăpare în creierele înșirate pe o funie nesfîrșită, ale unor Gnoso rînjitori.

Devin dintr-o dată ușor, mă înalț, lumina rupe zăgazurile și inundă negura, sînt undeva la suprafață zburînd spre soare, cu aripile uriașe umbrind Țara lui Ino, o sulițâ albă străpungînd cerul.

Sînt dincolo de viață și de moarte, Ino Rogul poporului meu. Alerg să-mi petrec fericirea în liniștea junglei, știu că acolo, ascunsă într-un leagăn de lotrun mă așteptă Fecioara, o ființă nemaivăzută fiica lui Gnoso.

Premiul I ATLANTYKRON 1993

Banda desenată science fiction

Henri Filippini, nume cunoscut la noi doar într-un cerc extrem de restrîns de pasionaţi ai benzii desenate, este totuşi, directorul literar al uneia dintre principalele edituri franceze specializate în acest gen – „Glénat."

Întreaga lui viaţă stă sub zodia celei de-a noua arte. A învăţat să citească răsfoind „Mickey". A devenit un adevărat pasionat urmărind „Vaillant". Intrării în lumea fanzinatului i-a urmat cea în redacţiile profesioniste. Este coautor al unor opere de referinţă: **Histoire mondiale de la BD, Histoire de la BD en France et en Belgique**, dar şi autor. Amintim doar **Petite histoire de l'érotisme dans la BD** şi **Histoire du journal Vaillant**. În 1989 i-a apărut la Editura Bordas un **Dictionnaire de la bande dessinée**, unic în Franţa. Şi-a continuat travaliul pe această cale, rezultatul fiind un **Dictionnaire thématique des héros de BD**, conceput în şase volume, din care primul a apărut anul trecut.

„Adevăratele vedete ale benzii desenate sînt eroii ei", afirmă Henri Filippini în **Cuvîntul înainte**, şi nu putem decît să-i dăm dreptate, pentru că Tintin şi Asterix, Pif şi Mickey, dar şi Superman (doar ne aflăm într-o revistă de science fiction!) sînt mult mai cunoscuţi decît creatorii lor.

O scurtă istorie deschide, în fapt, tomul, punctînd momentele principale ale evoluţiei genului în S.U.A., Franţa şi, mai puţin, în Anglia, Italia, Spania, Olanda şi Germania. Urmează un dicţionar al eroilor (900 de articole, fiecare însoţit de mai multe ilustraţii), completat cu unul al creatorilor (1.700, din care 900 cu biografii).

Printre eroii citaţi se găsesc, desigur, şi cei care aparţin science fictionului. Pentru că revista „Nautilus" a publicat în primul număr un pertinent articol **Principalele benzi desenate**, semnat de Jacques Goimard şi Claude Aziza, ce acoperă perioada 1929 -1969, nu ne vom mai apleca asupra ei. Totuşi, dicţionarul menţionează încă două serii apărute în perioada recenzată în articolul citat mai sus (care nu se ocupă decît de operele apărute în franceză şi engleză).

Este vorba de **Saturno contro la terra**, o importantă serie clasică italiană, din 1937-1938, creată de Giovani Scolari (desene) şi Federico Pedrocchi (scenariu) şi apărută la noi în 1990-1991, cu titlul **Războiul lumilor în 1938**, în revista „Bucuria copiilor", în traducerea lui Ion Hobana.

Cealaltă serie, **Cyborg 009**, destinat adolescenţilor, datează din 1964 şi aparţine japonezului Shotaro Ishimori. Totul se petrece într-o lume ameninţată de organizaţia Fantomei Negre, în care fiecare Cyborg (nume în spatele căruia se ascund nişte copii; 001 este chiar un bebeluş înzestrat cu fabuloase puteri telekinezice) luptă după puterile lui.

El Mercenario de Segrelles

1970

Yoko Tsuno îşi trăieşte aventurile alternativ, pe Pămînt şi în universul îndepărtat al planetei Vinea. Roger Leloup, creatorul acestei serii de succes, semnează planşe bogate în detalii, susţinute de un scenariu excelent.

1975

Christian Godard (scenariu) şi Julio Ribera (desene) au creat una dintre seriile cele mai incitante: **Le Vagabond des limbes**. Însoţit de tînărul Musky, Axle Munshine, rătăcitorul, se află în căutarea frumoasei Chimeer, pe care a visat-o. Dar găsirea ei nu încheie saga, pentru că navele Ghildei, stăpînitoarea universului, sînt pe urmele lor.

Stef Ardoba, erou imaginat de olandezul Bert Bus, porneşte într-o călătorie cosmică, presărată de aventuri, pe planete necunoscute şi în mijlocul unor civilizaţii stranii. Stilul clasic al desenului şi coerenţa scenariului au dus la impunerea el.

În aceeaşi revistă olandeză în care a debutat **Stef Ardoba**, îşi va începe şi **Storm** aventurile. Desenată de Don Lawrence (care a dat viaţă şi lui **The Trigan Empire**) pe texte de S. Dunn, Martin Lodewijk, Dick Matena şi Kelvin Gosnell, această operă impresionantă narează întîmplările eroului pe o planetă, replică a Pămîntului, ale cărei oceane au dispărut, apoi într-un univers dominat de o planetă uriaşă.

1976

Slot Barr, un bărbat obişnuit, se va transforma, după ce scapă cu viaţă dintr-un cîmp de antimaterie, într-un supra-om, datorită lui Lim, o ciudată creatură parazită, cu o inteligenţă fără limite. Folosind o linie clasică, Francisco Solano Lopez oferă o excelentă bandă desenată. Scenariul e semnat de Ricardo Barreiro.

În anii şi în spiritul începutului secolului, o tînără femeie, Adéle Blanc-Sec, este implicată, mai mult sau mai puţin voluntar, în întîmplări enigmatice. Savanţi nebuni, un pitecantrop înviat, chiar un pterodactil adus la viaţă de puteri paranormale sînt creaţi de Jacques Tardi.

1977

Într-o Americă a haosului, **Judge Dredd** este unul dintre reprezentanţii legii şi ordinii. O uimitoare bandă desenată, pe care Carlos Sanchez Segura o desenează după scenariul lui John Wagner pentru o revistă britanică. Spaniolul Segura va ceda locul altor desenatori, dintre care se remarcă Brian Bolland şi Mike McMahon.

Thorgal este singurul supravieţuitor din echipajul unei nave venită pe Pămînt. Crescut de vikingi, află într-o zi misterul originii lui, dar şi că, undeva, se află un popor asemănător celui căruia el îi aparţine de fapt. Polonezul Gregor Rosinski se va impune repede ca desenator prin această serie scrisă de Jean Van Hamme.

Virl, un spirit rebel, este exilat de tiranul ce stăpîneşte Pămîntul. Dar el se va întoarce, sperînd să-şi elibereze planeta. Olandezul Dick Matena, creatorul, foloseşte o linie simplă, realistă.

(va urma)

Videomania

Brazil

SUA 1985; regia: Terry Gilliam; cu Jonathan Pryce, Robert De Niro şi Kim Greist. 140'

„Noul Cinema" (nr. 8/191) – plasează filmul „la graniţa dintre SF şi Political fiction". De parcă viitorologia sau politologia n-ar fi tot ştiinţe. Sau ce? Oricum aveau dreptate cînd spuneau că „Gilliam priveşte spre Fritz Lang şi Orwell prin viziunea lui Kafka." Situaţiile frizează absurdul, ilogicul. O lume terifiantă în care nu ştim unde se termină coşmarul şi unde începe realitatea. Nici nu contează. Într-adevăr important este că, dacă o distopie ca „Blade Runner" îngrijorează, „Brazil" înspăimîntă. Neînţelesul trezeşte întotceauna teamă.

Acţiunea se petrece într-un regim totalitar, situat mai degrabă în alt prezent decît în viitor. Personajul principal se trezeşte prins în rotiţele unui mecanism ale cărei legi de funcţionare îi scapă. Ştie doar că orice împotrivire e fatală, trăind de la început la sfîrşit într-o permanentă tensiune. Toate astea nu ne sună străin, nu-i aşa? Cunoaştem vitalitatea răului.

Din fericire Gilliam nu încearcă o disecţie a dictaturii şi nici nu alunecă spre eseul în imagini caracteristic estului. Rămîne deci original, „Brazil" putînd însemna, de ce nu, un pas important spre filmul de mîine.

Citeam în „Almanahul Anticipaţia 1988" că acţiunea s-ar petrece în Insulele Britanice cucerite de germani, învingători în cel de-al doilea război mondial. Acest gen de interpretare nu face altceva decît să zădărnicească intenţiile realizatorilor. Putem plasa story-ul oriunde şi oricînd. Filmul n-ar fi mai puţin convingător. Dimpotrivă. În altă ordine de idei, Gilliam rămîne în fond un optimist, în ciuda poveştii de tip triller, a contextului şi atmosferei cutremurătoare, a adnotărilor de subsol amare. De ce? Pentru că împărtăşeşte modul de gîndire al lui Goethe: „Popoarele care-şi uită greşelile sînt condamnate să le repete." Bine, dar uităm tot timpul! Cum altfel am putea trăi? Iar istoria a dovedit-o de atîtea ori. O face şi acum. Un singur lucru ne salvează de la disperare. Sau blazare-i spune? Oricît cît de bine pus la punct, mecanismul represiv nu poate dura veşnic. Ca orice altceva de altfel. Uzura prin oboseală nu este doar un fenomen din mecanică. Morbul prăbuşirii zace în chiar esenţa modelului. Într-adevăr incendierea Ministerului Informaţiilor din final se dovedeşte a fi doar un vis, dar sfîrşitul lui nu poate fi departe, fie şi numai pentru că cineva şi l-a imaginat.

Dar de ce „Brazil"? O melodie cu acelaşi nume, cîntată pînă la patologic în film, ajunge să fie fredonată de erou, deşi la început o ura. Sugestiv, nu? Repetiţia e mama învăţăturii doar.

Pe scurt un film de excepţie, care merită mai multe stele decît o sticlă de „Napoleon". Vizionare plăcută. Plăcută? Se poate spune şi aşa.

Dănuţ IVĂNESCU

STAR TREK

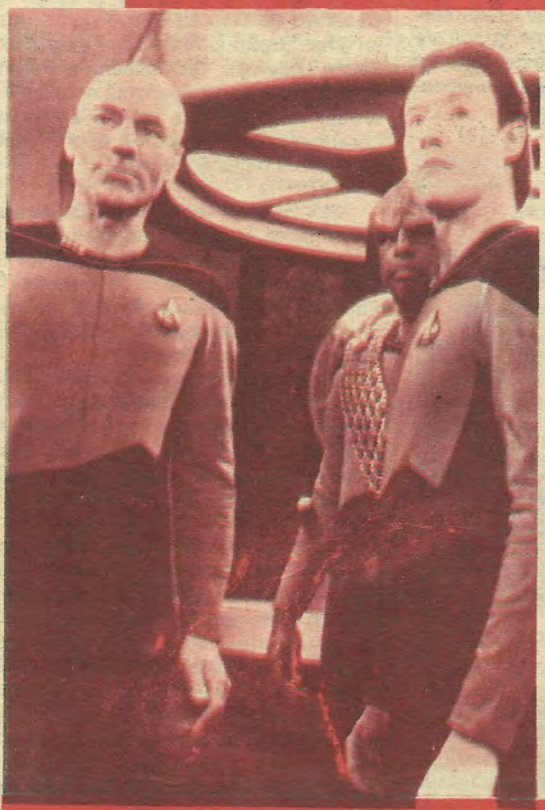

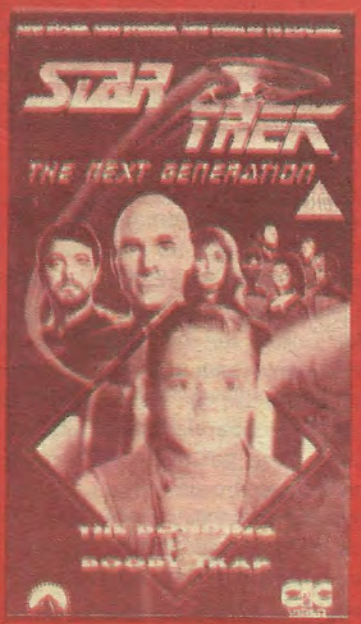
Star Trek
THE NEXT GENERATION

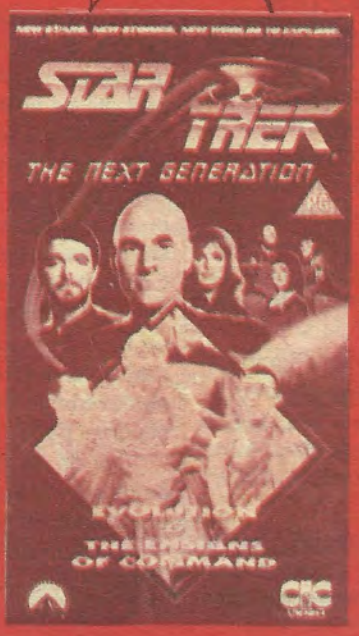
Star Trek
THE NEXT GENERATION

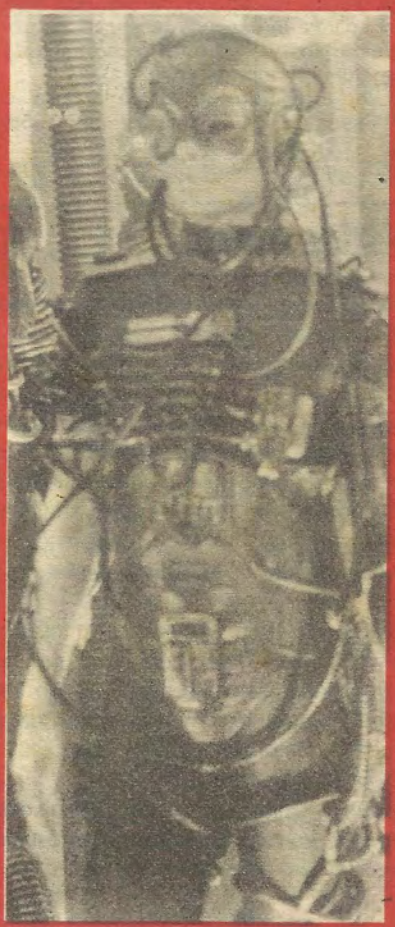

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025